

නාට්‍ය හා රංග කාලාව

පළමු වාරයේ තේමාවන්හි හා පාඨ පෙළකැස්ම
06 ශ්‍රේණිය

01. නාට්‍ය හා රංග කලාව පිළිබඳ සිද්ධාන්ත අධ්‍යයනය කිරීම.

- 1 පාඨම : ජනකතා ශබ්ද නගා කියවමු.
- 2 පාඨම : කතන්දර කියමු.
- 3 පාඨම : පරිසරය දකිමු - රඟමු - විඳිමු.

02. ස්වකීය පරිකල්පනය මෙහෙයවා පරිසරය ආශ්‍රිත අත්දැකීම් පාදනකොටගෙන නිර්මාණකරණයෙහි යෙදීම.

- 4 පාඨම : ස්වාභාවික පරිසරයෙන් ගන්නා දේ, හිතෙන් මැවෙන අදහසකින් රසවත්කර පෙන්වමු..
- 5 පාඨම : ඇසූ පිරු තැන් (අත්දැකීම්) ඇසුරින් රංගනයේ යෙදෙමු.
- 6 පාඨම : විවිධ මිනිස් භූමිකා රඟ දක්වමු.
- 7 පාඨම : සත්ත්ව වර්ගයන් අනුකරණයෙන් ක්ෂණික නිරූපණයන්හි යෙදෙමු.

03. නාට්‍ය හා රංග කලාවේ සිද්ධාන්ත අනුගමනය කරමින් ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම්හි නියැළීම.

- 8 පාඨම : අවබෝධයෙන් යුතු ව දෙබස් කියවමු.
- 9 පාඨම : රංගනයේ දී මනස හා සිරුර අතර සබඳතාව දකිමු.

04. නාට්‍ය හා රංග කලාවට සම්බන්ධ ශ්‍රී ලාංකේය සංස්කෘතියේ ඓතිහාසික පසුබිම පහෙදැලි කිරීම.

- 10 පාඨම : ජනකතා ඇසුරෙන් ජීවිතය අවබෝධ කර ගනිමු.
- 11 පාඨම : ජනකතා එක්රැස් කරමු.

- 12 ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණය
- 13 ආදර්ශ ප්‍රශ්නපත්‍රය

සම්පිට ක්‍රියාකෘතිය 0772805550 (sameenis@gmail.com)

1 පාඨම :

‘ජනකතා ශබ්ද නගා කියවමු’.

- ★ ජනකතා පාරම්පරික සංස්කෘතික දායාදයන් වේ. එනම්, මේවා රචනා කළ නිශ්චිත පුද්ගලයෙකු නොමැත. කතාව කියන කෙනා විසින් ඇතැම් කොටස් එකතු කරමින් ඉදිරිපත් කළ අවස්ථා ද තවත් අයෙක් ඇතැම් කොටස් අඩු කරමින් ඉදිරිපත් කළ අවස්ථා ද ඇත. එනම් කාලයත් සමග ජනකතා සංස්කරණය වී ඇත.

බොහෝවිට මේවා පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට වැඩිහිටියන්ගෙන් ළමුන්ට කියාදෙන ඉතා පැරණි ඒවා වේ. තවත් විටක මේවා කීපදෙනෙකු නවාතැන්ගෙන සිටින අතර (අම්බලමක රැයක් ගත කරන විට හෝ අවමංගල අවස්ථාවක) පාලුව මගහැරවා ගැනීමට කියා/අසා රසයක් විඳීමට යොදාගත් ඒවා විය හැකි ය. ගුවන් විදුලිය/රූපවාහිනිය බිහි වන්නට පෙර ජනකතා මිනිසුන් අතර බෙහෙවින් ජනප්‍රිය ව පැවතිනි.

- ★ ජනකතා මුඛ පරම්පරාගත ව පැවත එයි. එනම් මේවා රචනාකර තැබූ ඒවා නොව යුග ගණනාවක් තිස්සේ පරපුරෙන් පරපුරට, කටින් කට පැවත ආ කතාන්දර ය.
- ★ ජනකතාවල සඳහන් යහපත් ගුණාංග ජීවිතයට ආදර්ශයක් කරගත හැකි ය. පැරන්තෝ බාල පරපුරට ගුණධර්ම කියා දුන්නේ ජනකතා ඇසුරිනි. ඒවායේ එන වීර චරිත, මෝඩ චරිත, කපටි චරිත ආදියේ ක්‍රියාකලාපය මාර්ගයෙන් යහපත් පාඩම් අසන්නන්ට ලැබේ.
- ★ අද අපට හමුවන ජනකතා පොත්වලින් කියවාගත හැකි ඒවා ය. කතා ඇසීමට මෙන් ම කියවා රස විඳීමට ද ළමෝ බොහෝ ප්‍රිය කරති.

කතා කියවීමේ දී,

01. රස විඳිමින් කතාව කියවීම හා රසය ඇතිවන අන්දමට කතාව ඉදිරිපත් කිරීම.
02. අර්ථය උද්දීපනය වන සේ නිවැරදි ව වචන උච්චාරණය කිරීම.
03. විරාම තැබීම, හඬ පාලනය වැනි කරුණු පිළිබඳ සැලකිලිමත් වීම.
04. උචිත ශෛලියකින් කතාව කියවීම. (කවි ගායනා සහිත ජනකතා ඇත)
05. ජනකතාවෙන් උකහාගත හැකි ගුණාංග හඳුනාගෙන ඒවා ජීවිතයට ද අදාළ කරගැනීම.

පැවරුම - වැඩිහිටියන් ගෙන් අසා දැනගත් ජනකතා 05ක් ඇතුළත් කොට පොත් පිටුවක් සකස් කරන්න.

(පැවරුම සම්පූර්ණ කිරීමට සහියක පමණ කාලයක් සෑහේ)

01. බුදුන් චරිත ලෙස වැදෙන්න අවිමාට

එක්තරා ගමක අම්මා කෙනෙකුයි, පුතාලා දෙන්නෙකුයි හිටියා. මේ අම්මා ඉතා දුක සේ පුතුන් දෙදෙනා දැඩි කළා. නියම වයස එන කොට පුතාලා දෙන්නට ලේලිලා දෙන්නෙකුත් ගෙනැත් දුන්නා. එයින් බාල පුතා හුගක් පොහොසත්. එයාගෙ බිරිඳ හරි ම නපුරු යි. බිරිඳට බය පක්ෂපාත කම් ඇති බාල පුතා අම්මට සැලකුවේ නැහැ. ඉතින් දවසක් මේ දුප්පත් අසරණ අම්මා බාල පුතාගෙ ගෙදරට ගියා කෑමට යමක් ඉල්ලාගන්න. මේ වෙලාවේ පුතයි ලේලියි දෙන්නම ගෙදර හිටියා. අම්මා කෑමට යමක් ඉල්ලුවාම ලේලි වී නැලි දෙකක් මැනලා මල්ලකට දාලා අම්මට දුන්නා. මේක දෑකපු අම්මට හුගාක් දුක හිතුණා. අම්මට ඉබේට ම මෙන්න මෙහෙම කියැවුණා.

“බඩගිනි වෙලා මා ගිය කල පුතුගෙ	ගෙට
මැනලා වී දෙකක් දුන්නයි මල්ල	කට
ගම්දෝ නොගම්දෝ කියලා හිතුණි	මට
මැනල ද පුතේ කිරි දුන්නේ මා	නුඹට”

මේක ඇහුනම ලේලිට හොඳට ම කරන ගියා. එයා හරි ම කටකාර ගැහැනියක්. ඇය තමන්ගේ සැමියමේ අම්මට මෙන්ම මේ ආකාරයට බැණ වැදුණා.

“දුකක් නැති ව මා ඇති කළ අම්මාට
මිටක් වත් දුන්නෙ නැත වි ඉල්ලු විට
දෙකක් වි මැනල දිලත් මල්ල කට
මොකක් කියනව ද මැහැලියෙ පල දොරට”

ඉතිං මේ කතාව අහපු බාල පුතා තමන්ගේ බිරිඳ ගේ පැත්ත අරගෙන අම්මට දොස් කියන්න පටන් ගත්තා. එයා තමන්ගේ බිරිඳගේ කෝපය නිවන්න මේ විදියට කිව්වා.

“මැනලත් නැලි දෙකක් දුනි වි අම්මාට
වෙනදත් ඔහොම දෙනවා අවුරුද්දකට
කවදත් ඔහොම ම යි උන්දගෙ සට කපට
උඹ සිත් කෝප නොම ගෙන පලයන්කො ගෙට”

මේ වෙලාවේ හදිසි කටයුත්තකට යන ගමන් ලොකු පුතා, ඒ කියන්නේ බාල පුතාගේ අයියා මේ ගෙදරට ගොඩ වුණා. එයා පැත්තකට වෙලා මේ සංසිද්ධිය බලාගෙන හිටියා. එයාට අම්මා ගැන හුඟක් දුක හිතුණා. අම්මගේ ඇස් දෙකින් කඳුළු කඩා හැළෙනවා. මේක දරා ගන්නට බැරි වුණු ලොකු පුතා තමන්ගේ මල්ලිට මේ විදියට අවවාද කළා.

“මල්ලියෙ ඔහොම නොකරන් අපෙ අම්මාට
දෙනනේ කිරි දුන්නෙන් අපි දෙන්නාට
නියෙන දෙයක් දෙන්නෙන් අපි දෙන්නාට
බුදුන් වදින ලෙස වැදපන් අම්මාට”

02. අනුෂ්ට කඟු වළේ තමන් වැඩීම

ඔන්න රජකාලෙ එක්තරා ගමක ජෝඩුවක් ජීවත් වුණා. ගමයා ගේ නම කාලයා. කාලයා කවදා වත් කිසි ම රස්සාවක්, ගොවිතැනක් බතක්, හේනක් කඩමක් කරන්නෙ ම නෑ. හරි ම අලසයා. ඉතිං මේ ගම ගෙදර මේ දෙන්න අතර හැමදා ම ඇනුම්, බැණුම්, අඩදබර. ගම මහගෙට ඉවසුම් නැති හරි ම හිසරදයක් කං කරව්වලයක් උණා. කිසි ම වැඩක් පළක් නොකර අලසකමින් ම කාලය කාදමන “කාලයා” රාජ උදහසට ලක් කරලා මරවන්න ගම මහගේ උපායක් යෙදුවා. මොකක් ද දන්නව ද ඒ උපාය?

“රජ්ජුරුවන් ගෙන් පණිවුඩයක් ලැබුණා” යැ යි බොරුවක් ගොතා කියලා පසු දා අලුයම් කාලය රජ මාලිගයට පිටත් කර යැව්වා. රාජ මාලිගය අසල දී මේ අතර තුරේ දී ම, කරණවැමියා දූලිපිතිය කරගල ගගා අසල රැඳී උන්නා. “කාලයා” ත් මේ දිහාව බලා ගෙන උන්නා. “කාලයා” පසෙක තිබුණු අඟුරු කැබැල්ලක් අතට අරං, “කරගල ගගා එනවා මම නොදනිමි ද?” යන ආකාරයේ පදයක් බිත්තියේ ලිව්වා. අලුයම අවදි වූ රජතුමා මාලිගයෙන් එළියට එනකොට ම බිත්තියේ ලියා තිබූ කවි පදය දුටුවා. එය හඬ නගා කියමින් රජතුමා මිදුලට බැස්සා.

ඉතිං එක පාරට ම මොකක් ද දන්නව ද වුණේ? කරණවැමියා මහත් කලබලයකට පත් වුණා. වෙවුලන්න පටන් ගත්තා. ගැහෙන්න පටන් ගත්තා. කතා කර ගන්න බැරි වුණා. කරගල අතහැරුණා. ඊට පස්සේ රජ්ජුරුවන්ගේ පාමුල වැටී දෙපා අල්ලා වැඳ වැටුණා.

“අනේ මට සමාවෙන්න දේවයන් වහන්ස.

මා අත වරදක් නෑ.... මා අත වරදක් නෑ..... මම නිර්දෝෂියි. මට ජීවිත දානය දෙන්න.

ඔබ වහන්සේ ගේ මලඤ්චන් ගේ කීමටයි මං මේ අපයම් වේලේ මාලිගයට ආවේ.

ඔබ වහන්සේ ගේ ගෙල කපා මරන්න මට උවමනාවක් නෑ.

ඔබ වහන්සේ ගේ මලඤ්චන්ගේ කීමටයි මම මේ ආවේ.

ඔබ වහන්සේ ගේ ගෙල කපලා මරන්න කීවේ ඔබ වහන්සේ ගේ මලඤ්චන් ම යි.”

කරණවැමියා මෙහෙම කියාගෙන කියාගෙන ගියා.

තමන් ගේ මලඤ්චන් උපායෙන් තමන් මරවලා රාජ්‍යය අල්ලා ගැනීමට යොදා ඇති මේ ක්රුර උපාය තේරුම් ගැනීමට උදව් වූ කාලයට රජතුමා තැනි බෝග එක්ක ගම්වරයකුත් ලබා දුන්නා. කාලයා තැනිබෝගත් අරගෙන බොහොම සන්තෝසෙන් ගෙදර ආවා. තමන්ට අත් වූ ඉරණම ගම මහගේට හොඳට විස්තර කරලා කිව්වා. ඉතින් ‘කාලයා’ මෙන් ම ගම මහගේ ද ඉතා ම සතුටට පත් වුණා. එදා ඉඳලා මේ ගම ගෙදර කිරියෙන් පැණියෙන් ඉතිරුණා. දෙන්නා සමගි සමාදානයෙන් සතුටින් ජීවත් වුණා. තමාට ලැබුණු ගම්වරයේ වැඩ කටයුතුවල යෙදුණ “කාලයා” ගේ කම්මැලිකමත් නැති වෙලා ගියා. තමන් මැරුමට උපාය යෙදූ මලඤ්චන් අල්ලා හිස ගසාදමීමට රජතුමා වධකයින්ට අණ කෙරුවා.

(උපුටා ගැනීම - ජනකවි ආශ්‍රිත ජනකතා - නෝමන් සිරිපාල)

03. හීල්බත් දංකුඩ

එක ගමරාළ කෙනකුට හීල්බත් දංකුඩවලට පුදුම කැදරකමක් තිබුණා. උදේ නැගිටිමට පැදුරෙන් කුස්සියේ වළංදරට රිංගන්නේ දංකුඩ ටිකක් සුරගෙන කන්න බලාගෙනයි. ගමයගෙ කරුමෙට වගේ ගම මහගෙන් දංකුඩවලට ඊටත් වැඩිය ආසයි. ඉතින් මේ ගෙදර හැමදාම උදේට දංකුඩවලට හබේ. දවස පටන් ගන්න ම රංඬුවෙන්. මෙහෙම ඉන්න කොට එක දවසක් රටේ රජ්ජුරුවන්ගේ අණ බෙර කාරයකු මේ ගමට ආවා. මහගෙ අණ බෙර කාරයා කියන දේ හොඳට අහගෙන හිටියා. ඒ රටේ රජ්ජුරුවන්ගෙ එක ම දූ කුමරියගෙ නාහෙ මල් ඇටයක් හිර වෙලා. මොන විදියකින් වත් එළියට ගන්න බැරුව දූන් දූන් නාහෙන් වණ වෙලා. කුමාරිගෙ නාහෙන් මල් ඇටේ අරගෙන දාපු කෙනෙකුට ඇතෙක් බරට වස්තුව දෙනවා. හැබැයි බැරි වුණොත් ඉස ගසා දානවා.

“අපේ ගමරාළට ඕක කරන්න පුළුවන්” කියලා මහගෙ අණ බෙරේ නැවැත්තුවේ හීල්බත් දංකුඩ තනියම කන්නට හිතාගෙනයි. රජ අණ හින්දා කරන්න දෙයක් නෑ. ගමයා මර බියෙන් රජ වාසලට යන්න පිටත් වුණා. අතරමග දී “වුස්” ගාලා ඇටිකිත්තෙක් පැගුණා. ඒක අසුබ නිමිත්තක් කියල හිතාගෙන යනකොට “වරස්” ගාලා කකුළුවෙක් පැගුණා. ඒක තවත් බාධාවක් කියල හොඳට ම හිත තරක් වෙලා තව ටික දුරක් යනකොට හාවෙක් පාර ඉස්සරහ එහා මෙහා හැරිල ආයෙන් කැලේට ම දිව්වා. දූන්තම් මැරෙන එක සිකුරු යි කියල සහසුද්දෙට ම දන්නවා. රජවාසල දී රජ්ජුරුවන්ට තියෙන බය හින්දම

“මට මල් ඇටේ අරගෙන දාන්න පුළුවන්.
ඒත් ඒකට පොඩි බලියක් අරින්න ඕන.” කිව්වා.

කළමනා ලැස්ති කරලා දීලා රජ්ජුරුවොයි, බිසවයි, කුමාරිකාවයි අනික් අය එක්ක බලි බලන්න වාඩි වුණා. ගමරාළ උඩැක්කිය ගහන ගමන් වෙන බලි යාග දන්න නැති හින්ද කවියක් වගේ මෙහෙම කිව්වා.

“ඇටිකිති වුස්
කකුළු වරස්
හාවා කළ එකෙල මෙකෙල
මේ මරණින් බේරුණොතින්
තවත් නොකම් හීල් බත් දංකුඩ”

මේක ඇහුණ ගමන් රාජකුමාරි ඉවසිල්ලක් නැතුව කට වහ ගෙන හිතාවෙන්න පටන් ගත්තා. ඒ එක්ක ම නාහෙ හිරවෙලා තිබුණ මල් ඇටෙත් එළියට විසි වුණා.

(උපුටා ගැනීම - ශ්‍රී ලංකාවේ ජනකතා එකතුව - එස්. විජේසූරිය)

04. නාඩි බැඳීම

විජේසිංහ වෙද පරම්පරාව නාඩි සාස්තරේ ගැන දැනුත් බොහොම ප්‍රසිද්ධයි. ඉස්සර කාලෙ ඒ පරම්පරාවෙ උදවිය මහනුවර රජ පවුලටත් වෙදකං කරල තියෙනව. දවසක් ඒ වෙද මුත්තෙකුට රජ මාලිගාවෙන් පණිවිඩයක් ලැබිල තියනවා. වෙද මුත්තා බෙහෙත් හෙප්පුවත් අරගෙන පුළුවන් තරම් ඉක්මනට රජ මාලිගාවට ගියා.

ආකුරයා මහ බිසවුන් වහන්සේ. ඒත් වෙදෙකුට වත් බිසවගෙ අත අල්ලන්න තහනම්. ඒවා රාජකීය සරිරෙන්. තිරේකින් මෙහාට නූලක් ආවා. වෙද මුත්තා නූල අල්ලාගත්තා. රජ්ජුරුවො සිංහාසනේට වෙලා බලා ගෙන ඉන්නවා. ටික වේලාවකින් වෙද මුත්තාගෙ ඉහිං කනිං දාඩිය මතු වුණා. නූලත් එක්කම අත් දෙක වෙවුලන්න පටන් ගත්තා.

රජ්ජුරුවො ඒක දකලා හේතුව ඇහුවා. කියන්නත් බෑ. නොකියත් බෑ. කොහොමත් දං ගෙඩියට බෙල්ල දෙන්න වෙන එක සිකුරුයි. ඒත් සාස්තරේට තියෙන ආදර්ශය, ආත්ම ගවීරවෙයි හින්ද අන්තිමට ගොත

ගහලා කිව්වා, “දේවයන් වහන්ස, ගැත්තාට අනුකම්පා කරන සේක්වා. මේක නම් කකුල් හතරේ සතෙකුගෙ නාඬයක් මිසක් මනුස්ස සර්වෙක නාඬයක් වෙන්න බෑ...” කියලා.

රජ්ජරුවන්ගෙ අත කඩු මිටට ගියා. දොරටුපාලයා සිරුවෙන් හිටියා. රජ්ජරුවෝ සිංහාසනෙන් බැස්සා. කවුරුත් හිතුවා වැඩේ එතැනින් ම කම්මුකුයි කියලා. නින්දා කළේ මහ බිසවුන්නාසේට නේ. ඒත් රජ්ජරුවෝ ගමන් කළේ තිරය පැත්තටයි. හිමින් සිරුවේ තිරය ටිකක් ඇත් කරලා බැලුවා. බක බක ගාලා හිනා වෙලා රජ්ජරුවෝ ආයෙත් සිංහාසනෙන් වාඩි වුණා. ඔක්කොම ගල් ගැහිලා බලං හිටියා. වෙද මුත්තා හිනෙන් වගේ රජ්ජරුවෝ දිහා බැලුවා. රජ්ජරුවෝ ඒ වෙලාවේ ම වෙද මුත්තට නම්බු නාමයක් පට බැඳලා ගම්වරයකුත් දුන්නා. නූලෙ අනික් කෙළවර බැඳලා තිබුණේ මහබිසව හුරතල් කර කර හිටිය පුස් පැටියගේ කකුලෙ බව ආරංචි වුණේ ඊට ටික කලකට පස්සෙයි.

(උපුටා ගැනීම - ශ්‍රී ලංකාවේ ජනකතා එකතුව - එස්. විජේසූරිය)

2 පාඨම :

‘කතාන්දර කියමු’.

- ★ කතාන්දර ප්‍රභේද රැසක් ඇත. ‘අන්දරේගේ කතා’ වැනි උපහාසාත්මක ජනකතා, ‘මහදූත මුත්තා’ වැනි උපදේශාත්මක ජනකතා, ‘අප්පුවා රජවීම’ වැනි ඓතිහාසික ජනකතා, ආගමික කතා, උපමා ජනකතා, ජනප්‍රවාද කතා ආදී වශයෙන් වර්ග රැසක් පවතී ඒ එක එකක ස්වභාවය යම් තරමකට හෝ දූත සිටීම එය කියන ආකාරය කෙරෙහි බලපායි.
- ★ ජන කතාවල භාෂා විලාසය බොහෝ දුරට කටවහරයි. යම් සිදුවීමක් තවත් අයෙකුට කියන ආකාරයට ජන කතා කියනු ලැබේ. නමුත්, පළාතෙන් පළාතට මිනිසුන් කතා කරන ස්වභාවය වෙනස් වේ. එය ප්‍රාදේශීය ජන වහර නමින් හැඳින් වේ. ප්‍රදේශයෙන් ප්‍රදේශයට යම් යම් වචන උච්චාරණ ස්වභාවය වෙනස් වේ. එමෙන් ම යම් යම් දේවල් හඳුන්වන වචනත් වෙනස් වේ. (උදාහරණ ලෙස දකුණු ප්‍රදේශයේ බත් වියනවා යනු බස්නාහිර බත් උයනවා යන්නයි)
- ★ කතාන්දරවල විවිධ වර්ග ස්වභාවයන් දක්නට ලැබේ. කතාවේ එන පුද්ගලයන්ගේ වර්ග ස්වභාවය හඳුනා ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ. මිනිස් වර්ග, සත්ත්ව වර්ග, පණ ඇති ආකාරයට හැසිරෙන ද්‍රව්‍ය වර්ග, අද්බුතජනක නැතිනම් මනාකල්පිත වර්ග ජනකතාවල බහුලව දැකිය හැකි වේ. ,
- ★ කතාවේ සිදුවීම් කියනවාට වඩා සංවේදී ලෙස දැනෙන්නේ එම වර්තවල හැඟීම් සමඟ කතාව කීමේ දී ය. හිල්බත් දංකුඩ කතාවේ ගමරාළ බයවී සිටින ආකාරය හා බොරුවට බලිය කරන ආකාරය අනුකරණය කිරීමෙන් කතාව ඉදිරිපත් කරන විට අසන්නන් කතාව තුළට ඇදී යයි.
- ★ අප කැමක් කන විට නිතරම රසය ගැන සැලකිලිමත් වෙනවා මෙන් කතාවක් ඇසීමේ දී ද රසය වැදගත් වේ. රස නැති කතාව අහන් ඉන්න කම්මැලි වන අතර රසවත් කතාව ආසාවෙන් අහන් සිටිය හැකි ය. රසය ඇති කිරීමට උච්චාරණ විලාසය, විරාම ළකුණු ගැන සැලකිලිමත් වීම, පැහැදිලිව ඉදිරිපත් කිරීම, අභිනය පාමින් ඇතැම් කොටස් ඉදිරිපත් කිරීම කළ හැකි ය.
- ★ කතා කීමේ දී උච්චාරණ විලාසය පුහුණු කරගත හැකි ය. තනිව හඬනගා කියමින් විවිධ උච්චාරන ක්‍රම අත්හදා බැලිය හැකි ය.
- ★ කතාව තුළ දක්නට ලැබෙන සමාජ ස්වරූපයන් තේරුම් ගැනීම කතාව රසවත්ව ඉදිරිපත් කිරීමට උදව්වකි. කතා බොහෝමයක් අසා / කියවා තිබීම, පුවත්පත්වල එන සිදුවීම් / ප්‍රවාහි ආදිය කියවීම, පොත් කිවීම හා තමා ම ලබා අති අත්දැකීම් මේ සඳහා බොහෝ ප්‍රයෝජනවත් ය.
- ★ කතාන්දර මඟින් ජීවිතයට විවිධ පාඩම් ලබාගත හැකි ය. කතාන්දර මගින් සාරදර්ම හා උපදේශ කියා දෙයි. (පංචතත්ත්‍රයේ එන කතා නිර්මාණය වී ඇත්තේ ඉගෙනීමට කම්මැලි හා අදක්ෂ රජ කුමාරවරුන්ට ගුණධර්ම හා දැනුමැතිකම් ලබා දීමට බව කියවේ). කතාන්දර කීමට පෙර එම කතාන්දරවල එන සාරධර්ම හා උපදේශන ආදිය පිළිබඳ දැනුවත් විය යුතු ය.

කතාන්දර කීමේ දී,

01. අසන්නාට පැහැදිලි වන ආකාරයෙන් කතාන්දරය ඉදිරිපත් කිරීම.
02. ජනකතාව නිවැරදි ව ගැලපීම.
03. ප්‍රකාශනාත්මක ව, රසවත් ව හා අර්ථෝද්දීපනය සිදු වන ආකාරයෙන් ඉදිරිපත් කිරීම.
04. උචිත බස්වහරක් හා උච්චාරණ විලාසයක් භාවිත කිරීම.
05. සබකෝලයෙන් තොර ව, ඉදිරිපත් කිරීම හා මුළු පන්තියේ ම අවධානය ලබා ගැනීම.

පැවරුම - තමා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද කතාන්දරය විනු සටහන් සහිත ව ලියා දක්වන්න.

“පරිසරය දැනීම - රහමු - විඳිමු”.

පරිසරය අප ගේ ජීවිතයේ ම කොටසකි. ගස්වැල්, සතුන් කඳු හෙල්, ඇළ දොළ ගංගා, මහා සාගර, කාන්තාර, ලඳු කැලෑ ආදී මිනිස් අප ද ඇතුළු සොබාදහමට අයත් මේ සියල්ල එකිනෙක අතර අන්‍යෝන්‍ය සබඳතාවකින් යුතුව නිර්මාණය වී ඇත. උදාහරණ ලෙස ගස් වැල් මිහිපිටින් තුරන් වූ දාට සතුන් ද මිහිපිටින් තුරැන්වනු ඇත. මී මැස්සන් රොන් ගැනීම නැවැත්වූ දා සිට මල්වල ගෙඩි හටගැනීම පවා නවතිනු ඇත.

අප ජීවත් වන පරිසරය ජීවී හා අජීවී දේවලින් සෑදී ඇති බව අපි දනිමු. එහි ඇති ජීවී - අජීවී සියල්ල කෙරෙහි අප ලෙන්ගතු විය යුතු ය. ගරු කළ යුතු ය. ආදරය කළ යුතු ය. පාරිසරික පැවැත්ම සම්බන්ධයෙන් අපට වගකීමක් මෙන් ම ණය යුක්තියක් ද ඇත.

අද ලෝකයේ සෑම රටකම පාහේ විවිධ පුද්ගලයන්ගේ අවධානය සොබාදහම කෙරෙහි යොමුවී ඇත. විශේෂයෙන් පාසල් ළමුන්, තරුණ පරපුර, වැඩිහිටියන් විවිධ සංවිධාන බිහිකර ගනිමින් පාරිසරික යහපැවැත්ම කෙරෙහි ක්‍රියාකාරී වී ඇත. විශේෂයෙන් සැලකිල්ලට ගත යුතු ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස පරිසරය ලක් වී ඇත.

ස්වාභාවික වස්තු ඇසුරු කොටගෙන නිර්මාණාත්මක අනුකරණ මෙන් ම වෙනත් කලා නිර්මාණයන් ද බිහි කළ හැකි ය. පරිසරය විසින් අප රසාස්වාදයට යොමු කරන අතර පරිසරය තුළින් ලබාගත හැකි වින්දනය අපරිමිත ය.

ක්‍රියාකාරකම 01.

ඔබේ නිවස අද්දර හෝ පාසල් පංති කාමරය අවට නිදහස් ස්ථානයකට ගොස් පරිසරයේ ස්වාභාවික වස්තූන් හඳුනා ගන්න. ඒවා නැරඹීමට පමණක් සීමා නොකර විවෘත්ත මනසකින් යුතුව ඔබ තෝරාගත් (ගසක්, මල් පඳුරක්, කුඹි ගලක්, දිය පාරක් ආදිය...) ස්වාභාවික ස්ථානයක නැවතී මද වේලාවක් ගත කරන්න. ඒවා තුළින් යම් ආස්වාදයක් විඳීමට උත්සහ කරන්න. (මේ සඳහා මිනිත්තු 15ක් පමණ සෑහේ)

ක්‍රියාකාරකම 02.

තමා දුටු සහ රස විඳි ප්‍රස්තුතය නැතිනම් ඔබේ තොරා ගැනීම කුමක් වුවත් එය අනුකරණය කළ හැකි ආකාරය පිළිබඳ ව සිතා බලන්න. ඒ සම්බන්ධව කටුසටහන් අදිමින් පොතේ සටහන් කරන්න. විස්තර කර ලියන්න.

පරිසරයේ විවිධ වලන, රිද්ම රටා, ද්‍රව්‍ය හා ක්‍රියාවලීන් නිර්මාණාත්මක ව අනුකරණය කරමින් ලස්සන ඉදිරිපත් කිරීමක් කළ හැකි ය.

ක්‍රියාකාරකම 03.

1. හිමිදිරි උදෑසන - උදෑසන සිදු වන සාමාන්‍ය සිදුවීම්. (එනම් හිරු නැගීම, මල් පිපීම, කුරුලු නාදය, කුරුල්ලන් කෑම සොයා යාම, කුඩා ළමුන් පාසල් යාම, වැඩිහිටියන් ගේ උදෑසන කටයුතු ආදිය) අනුකරණය කරන්න.
2. වැස්ස - වැස්ස වසින අවස්ථාවල දී සිදු වන සාමාන්‍ය සිදුවීම්. (අකුණු ගැසීම, ගස් සෙලවීම, වැහි බිඳ විවිධ රටාවන්ට මිහිමත පතිත වීම ආදිය) අනුකරණය කරන්න.
3. ඇළ, දොළ, ගංගා - දිය දහරක් ගලා යන රිද්මය හා එහි විවිධ අවස්ථා (කුඩා දිය පහරක්, ගල් කුළු අතරින් බාධක ජය ගෙන ඉදිරියට ගලා යාම, තැනිතලාවේ හෙමි හෙමින් ගලායාම ආදිය) අනුකරණය කිරීම.
4. මුහුද / වැව - මුහුදක / වැවක දක්නට ලැබෙන සුන්දරත්වය (රළ පෙළ වෙරළට පැමිණීම, නැවත ගලායාම, සුළඟට හසු වූ දිය රැළි නගන ආකාරය, මුහුද / වැව ආශ්‍රිත ව ඇති දෑ සහ සිදුවීම් ආදිය) අනුකරණය කරන්න.

පැවරුම - තමා විසින් නිරීක්ෂණය කරන ලද පරිසර වස්තූන් පිළිබඳ ව කවි පන්තියක්, ගීතයක්, වනාවක් හෝ චිත්‍රයක් නිර්මාණය කරන්න.

4 පාඨම :

ස්වාභාවික පරිසරයෙන් ගන්නා දේ

හිතෙන් වෛරෙන් ඇගයීමෙන් රසවත්කර පෙන්වමු..

ස්වාභාවික පරිසරය ඇත්තේ අපගේ උවමනා සපුරා ගැනීමට පමණක් නොවේ. එය අපේ ම කොටසක් බව කලින් පාඩමේ දී කතා කළෙමු. සිත් ගත් අවස්ථා දෑක, ඒවා මනසින් මවා ගනිමින් අනුකරණය ද කළෙමු. මෙම පාඩමේ දී තවදුරටත් ස්වාභාවික පරිසරයේ ඇති වස්තූන් හා සංසිද්ධීන් ආශ්‍රයෙන් අපේ හිතේ මැවෙන නිර්මාණශීලී අදහස් උපයෝගී කරගත සොදුරු නිර්මාණයක් කිරීමට උත්සහ කරමු.

ඒ සඳහා පහත දේ අවශ්‍ය වේ.

- චිත්‍ර කඩදාසි, සායම්, තෙලිකුරු, පැන්සල්

ක්‍රියාකාරකම සිදුකරන ආකාරය -

★ අප පීචත් වන පරිසරයේ යම් ස්ථානයක් තෝරා ගත යුතු ය. මෙහි දී පන්ති කාමරයෙන් බැහැර එළිමහනකට යා යුතු ය. යාමට පෙර පහතින් දැක්වෙන සිදුවීම් කෙරෙහි ඔබ කලින් ලබා ඇති මෙවැනි අත්දැකීම් මතකයට ගැනීම වැදගත් වේ.

හිරු පැයීම, ඉර බැස යාම, සඳ පැයීම, වැස්ස, සුළඟ, දියක ඩිත්තක් ළඟ.

★ පරිසරය හා ඒ ආශ්‍රිත සිදුවීම් හා අත්දැකීම් මතකකරගෙන ඊට සම්බන්ධ වෙනත් දේ ගැන ද සිතා බලන්න. උදාහරණයක් ලෙස ඉර පායනවිට මල් පිබිදී, මී මැසි බඹරුන් ඇදීම, සමනලයෙක් හා දෙබරෙකු අතර රංචුවක් සිදුවීම, මී මැස්සෙක් මලක් මත නිදා සිටීම අදී....

★ සිසුන් කණ්ඩායම් ලෙස පහත කොටස් බෙදා ගන්න.

- 1 කණ්ඩායම - හිරු පැයීම
- 2 කණ්ඩායම - සඳ පැයීම
- 3 කණ්ඩායම - වැස්ස
- 4 කණ්ඩායම - සුළඟ

★ එම තෝරාගැනීම් සමඟ ඔබට කැමති නිර්මාණ කණ්ඩායමක් ලෙස එකතුවී සිදුකළ හැකි ය.

උදාහරණ - චිත්‍රයක් ඇඳීම, කවියක් ලිවීම, ගීතයක් සැදීම, සිසුන්ගේ ම සිරුරු උපයෝගී කරගෙන සමූහ රූපයක් නිර්මාණය කිරීම.

5 පාඨම :

ඇසූ පිරු නහේ (අන්දැකීම්) ඇසූරින් රංගනයේ යෙදෙමු.

කුඹී ගලක් අසළ ටික වේලාවක් නතර වී සිටියා නම් ඔවුන්ගේ කඩිසර කම, ශක්තිවන්ත බව, ධෛර්යය, දුර දක්නා නුවණ ආදී දේ ගැන කල්පනා කළ හැකි ය. ඒ ගැන හිතපු යම් කවියෙක් මෙහෙම හිතන්නට ඇති.

පායනා කාලෙ දී - රැ දවල් මහන්සි වී - කන්න දේ රැස් කරයි - කුඹියො.....

කුඹලෙක් කුඹල් ගෙයක් සඳන හැටි දක්ක තවත් කෙනෙකුට හිතන දෙයක් නිසා නිර්මාණය වූ මේ ගීතය ඔබ අසා ඇති.

රුං රුං හඩ දීලා - හොඳම නැනක් බලලා

මුං ඇට තරමේ මැටි ගුළි ගෙනල්ලා

එකපිට එක නබලා - රං කුඹලා උච්චස්සේ උඩ අපෙ - පුංචි ගෙයක් හැදුවා

★ ඔබට ද මෙවැනි අත්දැකීම් ඇති. එවැනි පරිසරයෙන් ලද අත්දැකීමක් මතකකර ගන්න.

★ එම අත්දැකීම්වල සුබදායී අත්දැකීම් තිබිය හැකි ය. එනම් සතුටින් මතක් කළ හැකි දේවල් ඇති. (උදාහරණයක් ලෙස මොණරෙක් පිල් විදහා නටන හැටි ජීවිතයේ පළමු වරට දක්කා යයි සිතන්න) එමෙන් ම දුක්බදායී අත්දැකීම් තිබිය හැකි ය. ඒවා සිහිකිරීමෙන් හිතට දුකක් ඇති වේ (උදාහරණයක් ලෙස අහිංසක කුරුළු පැටවෙක්ව ගැරඬියෙකු විසින් ග්‍රහණය කරගෙන මරා දමූ අවස්ථාවක් ඔබ දැක තිබේ නම් එවැනි අත්දැකීමක් වේදනාත්මක වේ). තව ද, ප්‍රහසනාත්මක අත්දැකීම් ඇත. මතක් කළ විට හිනා යන අත්දැකීම් ඇති. (උදාහරණයක් ලෙස බල්ලෝ දෙන්නෙක් මස් කටුවකට පොරකන විට කපුටෙක් ඇවිත් එය රැගෙන පියාඹන අතර බල්ලෝ දෙන්නාට ම එය අහිමි වේ).

★ ඒ ඒ අත්දැකීම් හා සම්බන්ධ වුණු (ඔබේ ම අත්දැකීම්වල) වර්ත පිළිබඳ පොතේ සටහන් කරන්න. (මිනිස් හෝ සත්ත්ව)

★ එම සියලු සිද්ධීන්ට හෝ අවස්ථාවන්ට අදාළ සුවිශේෂ වාග්මාලාවක් ඇත. සාමාන්‍ය ජීවිතයේ ගස්වැල්, සතුන් කතා නොකළාට නාට්‍යවල සතුන් වෙනුවෙන්, ගස් ගල් වෙනුවෙන් සංවාද නිර්මාණය කළ හැකි ය. ඒ අයට ම ආවේනික ප්‍රකාශනයක් තිබේ. කටහඬක් තිබේ.

ලමයා : - රෝස මලේ නටුවේ කටු - වන බඹරෝ ඔහොම හිටු.

බඹරා : - නටුව නොවෙයි මම මල සිඹිම් - මම ලමයෝ පැණි උරම්.

★ එම සියලු සිද්ධීන්වලින් ජීවිතයට යම් අරුතක් ගෙන දෙන ආකාරයට එම සිද්ධියෙන් නිර්මාණය ගොඩනැගිය යුතු ය

මේ ගසේ බොහෝ - පැණි දොඩම් තිබේ

පැහිලා ඉඳිලා බිමට නැමිලා - බර වෙලා අතු

නංගිටයි මටයි ගෙඩි දෙකක් ඇති

වැඩියේ කඩන නරක ලමයි - හෙම නොවෙයි අපි...

ක්‍රියාකාරකම -

★ තමන් පරිසරයෙන් ලද අත්දැකීම් හෝ ඇසූ එවැනි විශේෂ අවස්ථා හෝ සිද්ධි මතක් කර පොතේ ලියන්න.

★ එම අවස්ථාවන් හෝ සිද්ධීන් ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම සඳහා නාට්‍යෝවිත පරිදි සිදුවීම් පෙළ ගස්වන්න.

★ විවිධ සංවාද, හඬ, නාද, වලන විධි භාවිත කරමින් එම අවස්ථා රඟදක්වීමට සුදුසු ලෙස සැලසුම් කරන්න. සංවාද ගොඩනගන්න, වර්ත බෙදා ගන්න.

★ තෝරා ගත් අවස්ථා හෝ සිද්ධීන් නව පරිකල්පනයෙන් යුක්ත ව රංගනය සඳහා යොදාගන්න.

★ වර්තයන්ට අදාළ පරිදි ඉරියව් හා හැඟීම් (සාත්ත්වික අභිනය) ප්‍රකට වන පරිදි අවස්ථා නිරූපණය කරන්න.

පැවරුම - පහත සඳහන් පරිසර අත්දැකීම් පාදක කොටගෙන නිර්මාණාත්මක රංග ක්‍රියාවන්හි නිරත වන්න. (කණ්ඩායම් වශයෙන් හෝ කේවල වශයෙන්)

01. කටුගාලක පැටලුණු පුද්ගලයකු ඉන් මිදීමට උත්සාහ දරන අවස්ථාවේ පිහිටට පැමිණි අය ද කටුගාලේ පැටලීම.

02. ගසකින් කොස් ගෙඩියක් කඩන්නට ගොස් හිසට කොහොල්ලෑ ගොඩක් වැටීම නිසා එය ඉවත් කර ගැනීමට අන් අයගේ උදව් පතන කාන්තාවක් හා උදව්වට පැමිණි අයගේ ඇගේ කොහොල්ලෑ ගැවීම නිසා අපහසුතාවට පත් වීම.

03. කුඩු කර සිටි හා පැටියකු කුඩුවෙන් පැන යාම හා උග්‍ර නැවත කුඩුවට දමීමට කරන උත්සාහයේ දී උග්‍ර ලන්දකට පැන යාම හා ලන්ද පීරා හාවා සෙවීම. අවසානයේ හාවා හමු වීම.

04. මංගල උත්සවයකට යන පිරිසක් පයින් මනාලයාගේ නිවසට යද්දී ඇදහැළුණු මහ වැස්ස නිසා මනාල යුවලගේ ඇඳුම් පැළඳුම් නොතෙමා බේරාගැනීමට තැත් දරන පිරිසක්.

05. සොරෙන් අඹ ගෙඩියක් කඩන්නට තැත් කරන ලමයි පිරිසක් බල්ලකු බුරුනු ඇසී බල්ලාට බය නැති බව පුරසාරම් කියමින් උග්‍ර තරවටු කරන අයුරු රංගනය කරමින් පවසද්දී බල්ලා බුරුමින් පැමිණීම. අනෙක් ලමයි බයේ දුවද්දී බල්ලා එක ලමයකු ගේ කලිසමෙන් ඇද එය බිමට ඇද දමීමට උත්සාහ දරයි. සෙසු ලමයි සැඟවී ඔහුට සිනාසෙයි. ලමයා ලජ්ජාවට පත්වීමට සූදානම් වෙද්දී බල්ලා දරුවාට ආදරය කිරීම.

විවිධ මිනිස් භූමිකා රඟ දක්වමු.

ජීවිතයේ විවිධ අවස්ථාවල දී විවිධ පුද්ගලයින් සමග කටයුතු කිරීමට සිදු වේ. සමාජයේ විවිධ කාර්යයන්හි (ගුරුවරු, වෛද්‍යවරු ඇදි) නිරත ව සිටින අය, විවිධ හැසිරීම් දරන (යාවක, බේබ්‍ර ඇදි) අය, විවිධ මට්ටම්වල ජීවත් වන (ළමා, වැඩිහිටි, මහජන) අය අපට මුණගැසේ. මේ අය කෙරෙහි අපගේ සම්බන්ධකම්වල ද වෙනසක් පවතී උදාහරණ වශයෙන් පූජක තුමෙකුට ගරුසරු දැක්වීම ආදී....

ඉහත කී පුද්ගල ස්වභාවයන් සෑම විටම එකම ආකාරයට පවතින්නේ නැත. විවිධ අවස්ථාවල දී එක් එක් පුද්ගලයාට විවිධ භූමිකාවන්ට අනුව කටයුතු කිරීමට සිදු වේ.

උදා:- ගෙදර දී මවක්, ඇය පාසලේ දී ගුරු මහත්මියක්, පන්සලේ සිල් ගත් විට දී උපාසිකාවක් ආදී වශයෙන්.

පාසලේ දී

නිවසේ දී

නිවසේ දී

පන්සලේ දී

විවිධ භූමිකා අනුව කටයුතු කිරීමේ දී ඒ ඒ පුද්ගලයා ගේ බාහිර පෙනුම, අදහස් හැඟීම් හා වර්ග රටාවන් වෙනස් වේ. උදාහරණයක් ලෙස යම් කාන්තාවක් ගුරුතුමියක ලෙස පාසලේ දී කටයුතු කරන ආකාරයත් ඇගේ ඇඳුම හා පෙනුමත් එම කාන්තාව ම තම නිවසේ දී ගෘහණියක් ලෙස පෙනුමෙන්/හැසිරීමෙන් සම්පූර්ණයෙන් ම වෙනස් වේ. එම කාන්තාව මවක් ලෙස කටයුතු කිරීමේ දී සිතුවම්පැත්තුවලින්, කතාබහෙන් තවදුරටත් වෙනස් වෙනස් වේ. පන්සලේ දී ඇය උපාසිකා මාතාවකි. රෝගී වූ අවස්ථාවක රෝහල් ගත වන්නට සිදුවුවහොත් සාමාන්‍ය රෝගියෙකි.

ඉහත තත්ත්වයන් තේරුම් ගෙන පාසල් නාට්‍ය ක්‍රියාකාරකම් ලෙස විවිධ භූමිකාවලට සමාරෝප වී රූපණ කාර්යයේ යෙදීමට හැකියාව ඇත. ඒ සඳහා අභ්‍යාස (භූමිකා රංගන) කිහිපයක් පසුව සලකා බලමු.

නාට්‍යයක දී මෙම භූමිකා රංගන උපයෝගී කොට ගෙන සාර්ථක නාට්‍ය නිර්මාණයක් කළ හැකි ය.

පහත දැක්වෙන අවස්ථාවලට ගැලපෙන යම් චරිතයක් හා සිදුවූවක් ගොඩනගාගෙන නිවැරදිව සටහන් කරන්න.

1. පාසලේ ත්‍යාග ප්‍රදානෝත්සවය දා.
2. වෙළඳ පොළක්.
3. රෝහල් වාට්ටුවක කාර්ය බහුල අවස්ථාවක්.
4. රිය අනතුරක් සිදු වූ අවස්ථාවක්.
5. පන්සලක / දේවස්ථානයක පූජා පවත්වන අවස්ථාවක්.

භූමිකා රංගනයේ දී පහත කරුණු වැදගත් වේ.

- ★ සෑම ක ම යහපත් - අයහපත් යන පැතිකඩ දෙකක් දැකිය හැකි ය.
- ★ භූමිකාවක මෙම පැතිකඩ දෙක ම ඉස්මතු වන පරිදි රූපණයේ යෙදිය යුතු ය.
- ★ එමගින් භූමිකාවේ ඇති විවිධ චරිත ලක්ෂණ පෙන්වීමට හැකියාව ලැබෙන අතර භූමිකාව තෝරා ගැනීමේ දී එම ලක්ෂණ ගැනත් සිතා බැලිය යුතු ය.

භූමිකාව

යහපත් පැතිකඩ

අයහපත් පැතිකඩ

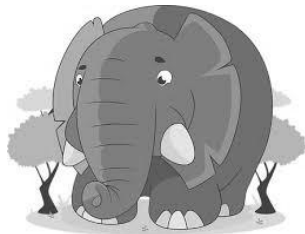

භූමිකා රංගනයේ යෙදීමෙන් ලැබෙන ප්‍රයෝජන මොනවා ද?

01. සමාජයේ පුද්ගල චරිතවල විවිධ භූමිකා හඳුනාගැනීමේ හැකියාව ලැබීම.
02. එක් එක් භූමිකාවට ආවේණික චර්යාවන් හඳුනාගැනීමේ හැකියාව ලැබීම.
03. විවිධ භූමිකාවලට සාර්ථක ව සමාරෝප වීමේ හැකියාව ලැබීම.
04. සමාරෝපය තුළින් ඒ ඒ භූමිකාවලට අදාළ ව රූපණයේ යෙදීමට හැකියාව ලැබීම.
05. සමස්ත රූපණය සඳහා ඇසුපිරු පරිසර අත්දැකීම් පාදක කොටගැනීම සඳහා හැකියාව ලැබීම.

7 පාඩම :

සත්ත්ව චර්යාවන් අනුකරණයෙන් ක්ෂණික නිරූපණයන්හි යෙදවුම..

මිනිසා සත්ත්ව කොට්ඨාසයකට අයත් වුව ද අපට හමුවන අනෙකුත් සතුන් හා මිනිසුන් අතර විශාල වෙනසක් පවතී. මිනිසා මෙන් සතුන් කතාබහ කරන්නේ නැත. හිතාමතා කටයුතු කරන්නේ නැත. සංස්කෘතික වශයෙන් දියුණු නැත. නමුත් සතුන් හා මිනිසා අතර ඇත්තේ දිගුකාලීන ඉතිහාසයක් තුළ වර්ධනය වූ සහජීවනයකි. සත්ත්ව චර්යාවන් මිනිස් දිවිය කෙරෙහි බලපායි. සතුන්ගේ ජීවිතවලින් මිනිසුන්ට පාඩම් රැසක් ගත හැකි ය. 'ගොත් වැඩක් කරලා', 'එයා පොළඟා වගේ මිනිහෙක්', 'බල්ලට ඇති වැඩකුත් නෑ හිමිත් ගමනකුත් නෑ', 'නරියටත් වඩා කපටියි'.... මෙවැනි කියමන් රැසකි.

කතාන්තරවල සත්තු කතා කරති, ඇඳුම් අඳිති, මිනිසුන්ට වඩා යහපත් වැඩ කරති. වරදි වැඩක දී මිනිසුන් මෙන් හැසිරෙති. එම කතා රචනා කළ පුද්ගලයාගේ සිතීමේ දක්ෂතාව (පරිකල්පනය) නිසා එවැනි අරුම පුදුම දේවල් නිර්මාණ ලෝකයේ සිදු කළ හැකි ය. එය කතාන්තරවල, කවි-ගීතවල, චිත්‍රවල, චිත්‍රපටවල පමණක් නොව වේදිකා නාට්‍ය කලාවේ ද සිදුවේ. පාසල් නාට්‍ය ක්‍රියාකාරකම්වල දී අපට ද සතුන්ගේ චර්යාවන් උපයෝගී කරගෙන නාට්‍ය නිර්මාණය කළ හැකි ය.

ජනකතා - 'වළඟා සහ මිතුරන් දෙදෙනාගේ කතාව', 'රන් මාලුවාගේ කතාව', 'හාවා සහ නරියා'

ජාතික කතා (ආගමික කතා) - 'සස ජාතිකය', 'නල පාන ජාතිකය', 'නන්දි විසාල'.....

චිත්‍රපට - 'මැඩගැස්කර්' (ඉංග්‍රීසි), 'අයිස් ඒජ්' (ඉංග්‍රීසි), 'ලයන් කිං' (ඉංග්‍රීසි), වැනි...

වේදිකා නාට්‍ය - 'නර්බෑණා', 'පුංචි අපට දෑත් තේරෙයි', 'තොප්පි වෙළෙන්දා', 'මාෂා සහ වලඟා'...

- ★ සත්ත්ව වර්ග මිනිසුන්ට අනුකරණය කළ හැකිය.
- ★ සෑම සත්ත්වයකුට ම ආවේණික වර්ග පද්ධතියක් ඇත.
- ★ නාට්‍ය නිර්මාණයේ දී සත්ත්ව චරිත භාවිත කොට සමාජයට උසස් පණිවිඩයක් දිය හැකි ය.
- ★ ඒ සඳහා සත්ත්ව වර්ගයාවන් හොඳින් නිරීක්ෂණය කොට ලබාගත් අත්දැකීම් තමන් තුළ තිබිය යුතු ය.

ක්ෂණික නිරූපණයක් යනු කුමක් ද?

ක්ෂණික නිරූපණයක් යනු ගුරුවරයා ලබා දෙන යම් මාතෘකාවකට අනුව සුළු වේලාවක් ඇතුළත සිතෙන් සැලසුම් කර ඉදිරිපත් කරන කෙටි රංගනයකි.

කේවල (තනි තනිව ඉදිරිපත් කරන) ක්ෂණික නිරූපණ හා සමූහ ක්ෂණික නිරූපණ වශයෙන් ආකාර දෙකකට මේවා සිදු කළ හැකි ය.

ක්ෂණික නිරූපණයක් සිදු කරන අයුරු

කේවල ක්ෂණික නිරූපණයක් නම් දෙබස් තමාම නිර්මාණය කරගත යුතු ය. ඒ වේලාවට කටට එන දෙබස් වුව කිව හැකි ය. නමුත් වේදිකාවට එන්නට පෙර කියන්න යන සංවාද සූදානම් විය හැකි ය. වේදිකාවට පිවිසෙන ආකාරය, වේදිකාවේ සිටගන්නා ආකාරය හා ස්ථාන, ස්ථාන මාරුවන ආකාරය, පිටව යන දිසාව ආදී වශයෙන් සැලසුම් කළ හැකි ය.

ක්ෂණික නිරූපණ ඉදිරිපත් කිරීමක දී ඉතා දිගු කතාවක් රඟදැක්වීමට උත්සහ නොකරන්න. කෙටි රංගනයක් නිසා නාට්‍යයක දී මෙන් ජවනිකා කීපයක් ඉදිරිපත් නොකරන්න. එක ස්ථානයක සිදුවන සිදුවීම් එතැනින්ම අවසන් වන ආකාරයට ගොඩනගා ගන්න (එනම්, කතාවේ සිදුවීම් ස්ථාන කීපයක ඉදිරිපත් වන අයුරින් රඟපෑම නොකරන්න). දින කීපයක සිදුවීමක් කතාවට තෝරා නොගන්න. එකම වේලාවක සිදුවන ඒ වේලාවේ දී ම සිදුවී අවසන් වන කෙටි සිදුවීමක් පමණක් තෝරා ගන්න.

සමූහ ක්ෂණික නිරූපණවල දී කණ්ඩායමේ සාමාජිකයන් කෙටි වේලාවක් සාකච්ඡා කර, චරිත බෙදාගෙන, සංවාද එක් එක් අය ඉදිරිපත් කරන ආකාරය ගැන සෑම දෙනා අතර ම එකඟතාවක් ඇති කර ගෙන, වේදිකාවේ හැසිරෙන ආකාරය සිතෙන් ලකුණු කරගෙන සූදානම් විය යුතු ය. සූදානමට මිනිත්තු 5ක පමණ කාලයක් ලබා දෙනු ඇත. ක්ෂණික නිරූපණවල දී පෙර පුහුණුවක් සඳහා කාල වේලාව ලබා දෙනු නොලැබේ. රංග කාලය මිනිත්තු 5-7 පමණ වේ.

දෙබස් හඬ නඟ ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. දෙන ලද වේදිකා සීමාව තුළ රඟදැක්විය යුතු ය. හැකි තාක් දුරට ප්‍රේක්ෂකයා දෙසට මුහුණලා සංවාද ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. එක විට චරිත කිහිපයක් සංවාද කථනයේ නොයෙදිය යුතු ය. අවශ්‍ය චරිතයට පමණක් මූලිකත්වය දීමට නම් සෙසු චරිත ඒ මොහොතට නිහඬව තබා ගන්න.

සත්ත්ව චරිත ඉදිරිපත් කිරීමේ දී

- ★ ක්ෂණික නිරූපණ සඳහා තම පරිකල්පන ශක්තිය ද යොදා සත්ත්ව වර්ග අනුකරණය කරන්න.
- ★ සත්ත්ව චරිත උපයෝගී කොට ගෙන මිනිස් වර්ගයාවන් සංකේතවත් කරන්න.
- ★ සතුන්ගේ විවිධ චලන, ගති ලක්ෂණ හා වර්ගයාවන් සියල්ල ක්ෂණික නිරූපණය තුළ සාර්ථකව ඉදිරිපත් කරන්න.

ක්ෂණික නිරූපණ මාතෘකා

1. කුරුලු ගෙදර දරු පැටවුන් දොරට වඩින දා.
2. කපුටා ගේ කුඩුවේ බිත්තර දැමූ කොහා පළමු වරට කෑ ගැසීම නිසා කුරුලු ගෙදර සිදු වන අවුල් සහගත තත්ත්වය.
3. කැලේට රජතුමා පත් කර ගන්නා අවස්ථාව.
4. කැලේ හැදුණු පුරතලේ අලි පැටවකු සර්කස් කණ්ඩායමක් විසින් අල්ලාගනු ලැබ නගරයට ගෙනයාම නිසා උග්‍ර බේරාගැනීමට යොදන උපක්‍රම.
5. පළඟටියා ගේ ගීත නාදය කරව්වලයක් වූ අනෙක් සතුන් උග්‍ර අවවාද කරන අවස්ථාවක්.

අවබෝධයෙන් යුතු ව දෙමස් කියවමු.

පුංචි අපට දැන් තේරෙයි නාට්‍යයෙන්

කුකුල් හාමි : මොකක් බොලේ
වක් වක් වක්
බිම වැටිලා තියෙන්නේ
වී කරලක් !
හොඳට පැහැණු
රන්වන් වූ
වී කරලක් !
වී ටික කොටලා ගත්තොත්
පිටි කොටලා කැවුම් හදා
පුංචි උන්ට
කන්න ඇහැකි
(මියන්ට අඩගසා)
මෙහෙ වරෙල්ල දරුවනේ
මේ වී කරලක් ගෙනේ
මෝලට ගොස් කඩිනමේ
කොටා ගෙනෙල්ලා

1 වැනි මියා : ගෙදර වැඩක් අල්ලල නෑ
ගණන් හදාගෙන
නොගියොත්
දෙව් පිහිටයි මට !

2 වැනි මියා : ලංකාවේ සිතියමකුයි
ගංගාවල් වරායවල්
ඇඳගෙන යන්නට
ඇත මට.

3 වැනි මියා : මගේ ඔලුව
කැක්කුම වගේ
බඩත් ටිකක් රිදෙනවා !

4 වැනි මියා : කෝ මාගේ වයලීනය
පුරුදු වෙලා
නොගියෝතින් !

කුකුල් හාමි : හා හා මට තේරෙනවා
කාටත් හරියට වැඩ බව
හොඳයි කාටවත් බැරි නම්
මම ම කොටාගෙන එන්නං.

පිරිස : කම්මැලි නෑ
කුකුල් හාමි
වී කරලක් මල්ලක දා
වී කොටලා එන්ට යනෙයි.
මී පැටවුන් දඟකාරයි
හිත සැමවිට සෙල්ලමටයි
කුකුල් හාමි ගෙදරින් පිට
ගියොත් සෙල්ලමේ ම තමයි

අමර ගියා දිව්‍යලෝකේ නාට්‍යයෙන්

අම්මා : නැගිටින්නයි කිව්වේ. මං දැන් ගේනවා
කෝට්ටක්
(අමරගේ අම්මා කාමරයෙන් පිටවී යයි)

අමර : මට බෑ බෑ බෑමයි.

පුසා : අමර හතටත් ළඟයි. ඉක්මන් කරලා
ලෑස්ති වෙන්න. ඉස්කෝලේ ඇරිලා
ඇවිල්ලා වෙනද වගේ අපි සෙල්ලම්
කරමු.

බලු රාල : ඔව් ඔව් හොඳ ළමයි ඉස්කෝලේ
යනවනේ.

පුසා/බලු රාල: අමර ඔක්කොටම ඉස්සරවෙලා කිරි එක
බොන්ඩ. බිල අපිටත් දෙන්නඩ.
බිල අපිටත් දෙන්නඩ.
(පුසා හා බලුරාල කිරි වීදුරුව දෙස බලා
තොලකට ලෙවකයි).

අමර : මගේ පංගුවත් අද ඔයාලට
(අමර කිරි එක හලයි)
(පුසා හා බලුරාල කැදරකමින් කිරි
බොයි. අමරගේ අම්මා පැමිණේ).

අම්මා : කිරිඑක බිලා ඉවර නම් එන්නඩ....
ඇ.... මේ මොකද ඔක්කෝම කිරි එක
සතුන්ට හලලා,
(අමරගේ කණෙන් ඇඳ වේදිකාවේ
ඉදිරියට ගෙනෙයි).
ගිහිං හෝද ගන්නවා මුණ.....

අමර : මට බෑ මං මුණ හෝදන්නෙම නෑ.

අම්මා : මගෙ හොඳ පුතානේ. ගිහිල්ලා මුණ
හෝදගෙන ලෑස්ති වෙන්න ඉස්කෝලෙ
යන්නඩ.

අමර : හතයි කාලයි... දැන් ඉස්කෝලේ
ගියොත් පරක්කු වුණා කියලා
ලොකු සර් බනිනවා.

අම්මා : මං එන්නම් ගිහිං ඇරලන්නම්

අමර : චක්කරේ පාඩං නැති හිංදා ටීවර්
පංතියෙන් මාව එළියට දානවා කිව්වා.

අම්මා : මං ටීවර් හම්බවෙලා කියන්නම්.

අමර : ඒ වුණාට මට බෑ. ඕං තව මාස
දෙකකින් විතර විභාගයක්ද මොකක් ද
තියෙනවා. තව අවුරුදු දෙකකින්
ශිෂ්‍යත්වයක් ද මොකක්ද කියල තව
ලොකු විභාගයක් තියනවා. මට ඒවා
එකක්වත් කරන්න බෑ.... මං ආයේ
කවදාවත් ඉස්කෝලේ යන්නෙත් නෑ..

- ★ නාට්‍ය පිටපතක වර්ත, සිදුවීම්, අවස්ථා සහ ඊට සම්බන්ධ සංවාද ඇත. නිදසුන් ලෙස,
 - වර්ත - කුකුල් හාමි, අම්මා, අමර, බලු රාල
 - සිදුවීම් - අම්මා කාමරයට එන විට කිරිපික සතුන්ට දී ඇතිබව දකියි.
 - අවස්ථා - වී කරල හමුවීම, අමර පාසල් යාම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම.
 ඊට සම්බන්ධ සංවාද - 'මගේ ඔලුව කැක්කුම වගේ..', 'කිරිඑක බීලා ඉවර නම් එන්ඩ....'
- ★ නාට්‍ය පිටපතක විවිධ වර්ත ඇත. එම වර්ත අතර සංවාද ඇතිවේ. සංවාද ඇති විමට වර්ත දෙකක් හෝ ඊට වැඩි ගණනක් සහභාගී විය යුතු ය.
- ★ සිදුවීම්, අවස්ථා සහ ඊට සම්බන්ධ සංවාද මගින් විවිධ හැඟීම් ප්‍රකාශ කළ හැකි ය. නිදසුන් ලෙස,
 - තරහෙන් - 'නැගිටින්නයි කිව්වේ. මං දැන් ගේනවා කෝට්ටක්..'
 - ආදරෙන් - 'මගෙ හොඳ පුතානේ. ගිහිල්ලා මූණ හෝදගෙන ලැස්ති වෙන්ඩ ඉස්කෝලෙ යන්ඩ.'
 - කැදර කමින් - 'කිරි එක බොන්ඩ. බීල අපිටත් දෙන්ඩ..'

සංවාද කියවීමේ දී,

- ★ පළමු ව පාඩමක් කියවන ආකාරයෙන් ද දෙවනු ව නාට්‍යානුසාරී ලෙස සංවාද උච්චාරණය කරමින් ඉහත නාට්‍ය පිටපත් (නාට්‍ය පෙළ) කොටස් කියවන්න.
- ★ පිටපතේ වර්ත සඳහා සිසුන් කිහිප දෙනෙකු බෙදී සංවාද කියවන්න.
- ★ දෙන ලද පෙළ කොටසෙහි සංවාද කියවීමේ දී ඒවා අවබෝධයෙන් යුතු ව ද අවස්ථෝචිත හැඟීම් ප්‍රකාශ වන අයුරින් ද ඉදිරිපත් කරන්න.
- ★ නාට්‍යයේ පෙළත්, අදාළ සංවාද කොටස් අයත් වන අවස්ථාවේ ස්වභාවයත්, එම අවස්ථාවේ දී හැසිරෙන විවිධ වර්තවල ස්වරූපයත් පිළිබඳ අවබෝධයෙන් යුතු ව සංවාද ඉදිරිපත් කරන්න.
- ★ නියම ආකාරයෙන් ම අදහස් ප්‍රකාශ වන පරිදි සංවාද ඉදිරිපත් කිරීම මගින් නාට්‍යයේ නියම රසය මතු වන බව අත්දකින්න.

සංවාද ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් වැඩිදුරටත් ඉගෙනගැනීම සඳහා,

- සුදුසු ළමා නාට්‍ය පිටපත් කියවීම හා නිෂ්පාදන නරඹන්න.
- ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලිය සංස්ථාවේ ස්වදේශීය සේවය ඉදිරිපත් කරන ගුවන් විදුලිය නාට්‍ය සඳහා සවන් දෙන්න.
- ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාවේ හඬ කැවීම් ඒකකය මගින් සිංහල හඬ කවා ඉදිරිපත් කරන මාලා නාට්‍ය, චිත්‍රපට නරඹන්න.

අභ්‍යාස (පිළිතුරු ලියන්න) :

01. සංවාද කියවීමේ දී හැඟීම් ප්‍රකාශකරන ආකාර දෙකක් ලියන්න.
02. සංවාද සාර්ථක ව ඉදිරිපත් කිරීමට නම් ඔබ දැන සිටිය යුතු කරුණු 3ක් ලියන්න.

රංගනයේ දී මනස හා සිරුර අතර සබඳතාව දැනීම.

ක්‍රියාකාරකම සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය - ගින්දර, මඩ, කටුකොහොල්, තණකොළ, දිය සෙවෙල, සීතල චතුර යනුවෙන් ලියූ කඩදාසි /මාස්කින් ටේප්, චතුර බොන වීදුරුවක්, ගල්කැබලි කීපයක්, දූවිලි එකතු කරනයක් (ඩස්ට් පෑන් එකක්), යකඩ කුරු කැබැල්ලක්.

ක්‍රියාකාරකම සිදුකරන අයුරු -

පියවර 01 -

- ★ පුටු ඩෙස්ක නොමැති පන්ති කාමරක් / ශාලාවක් හෝ පිටත එළිමහන් ස්ථානයක සිසුන් රවුමට සිටගෙන ගුරුවරයාගේ උපදෙස්වලට හොඳින් ඇහුම්කන් දෙන්න. ශාලාව තුළ නිදහසේ සැම තැන ම ඇවිදීම ආරම්භ කරන්න. එකිනෙකා අතර කතාබහ, අනවශ්‍ය චලන, වෙනත් කල්පනාවලින් තොරව අවකාශය පුරා නිදහසේ ඇවිදින්න.
- ★ තමන් ඇවිදින බව කල්පනාවට ගෙන අවධානයෙන් යුතු ව ඇවිදීමත්, පොළොව මත තම යටිපතුළ ස්පර්ශ වන බව සිහියේ තබා ගෙන ඇවිදීමත් කළ යුතු ය. මෙසේ ඇවිදීමේ දී පොළොව ඇසුරෙන් තම යටිපතුළට දූනෙන සංවේදනයන් මෙනෙහි කරන්න.
- ★ අප බොහෝ දේ කරනු ලබන්නේ අවධානය නොමැති ව නිසා කරන ක්‍රියා ගැන එතරම් සිහියක් නැත. එනම් දූනෙන්නේ නැත. නමුත් අවධානය සහිත ව යමක් කරන විට ඒ කරන දේ පිළිබඳව හොඳ අවධානයක් පවතී. ඒවා මොනවාදැයි හඳුනාගත හැකි ය. ඇවිදීමේ දී පයට දූනෙන සංවේදනය හොඳම උදාහරණයකි. එවැනි බොහෝ දේ සිහියෙන් ඇවිදීමේ දී දැනේ.

පියවර 02 -

- ★ ගුරුවරයා විසින් ඇවිද්ද භූමියෙහි කොටස් වෙන් කොට ඒවායෙහි ගින්දර, මඩ, කටුකොහොල්, තණකොළ, දිය සෙවෙල, සීතල චතුර යනුවෙන් ලියූ කඩදාසි අලවනු ලැබේ. එම ප්‍රදේශ මතින් සිසුන් ගමන් කරයි.
- ★ මෙම විවිධ කලාප ඔස්සේ ඇවිදීමේ දී එම කලාපවල ස්වභාවය හේතුවෙන් දෙපතුළට දැනිය හැකි සංවේදන අනුව සිසුන් ගමන් කළ යුතු ය. (මනසින් මවා ගනිමින්) එම මානසික සංවේදන ආශ්‍රිත ශාරීරික සංචලනයන්ගේ ස්වභාවයන් ඒ ඒ නම් යෙදූ තැන්වලදී වෙනස් වෙන ආකාරයෙන් ඇවිද යා යුතු ය. ක්‍රියාකාරකම නැවැත්වූ පසු ගුරුවරයා සමඟ දැනුන හැඟීම් සාකච්ඡා කළ හැකි ය.

පියවර 03 -

- ★ පන්තියේ සිසුන් කවාකාර ව බිම හිඳගන්න. මෙහෙයවන ගුරුවරයා ද එම කවයේ ම සිටී.
- ★ චතුර බොන වීදුරුව, ගල්කැබලි, දූවිලි එකතු කරනය (ඩස්ට් පෑන් එකක්), යකඩ කුරු කැබැල්ල භාවිතයෙන් හෝ අහිතය භාවිතයෙන් ගුරුවරයා පහත සඳහන් දේවල් එකින් එක ප්‍රකාශ කොට අදාළ ද්‍රව්‍ය අතින් අත හුවමාරු කරනු ඇත (රවුමේ).

වීදුරුව - "පිරුණු, හොඳට දුම් දමන කොළ කැඳ වීදුරුවක්" ලෙස

ගල්කැබලි - "අයිස් කැට කැබලි කිහිපයක්" ලෙස

දූවිලි එකතු කරනය - "සඳුදා උදෑසන පන්ති කාමරය ඉදිරියේ වැටී තිබූ කුඩා සතකුගේ නරක් වූ මළ කුණක්" ලෙස

යකඩ කුරු - "ගිනි මැළයකින් ඉවතට ගත් යකඩ කුරු කැබැල්ලක්"

- ★ මෙම හුවමාරුව තුළ දී අදාළ වස්තුවට අනුව හැඟීම්, චලන යනාදිය වෙනස් වන අයුරු බලන්න.

ඉහත ක්‍රියාකාරකම මගින් අත්දැකිය හැකි කරුණු.

- ★ විවිධ වස්තූන් ආශ්‍රිත ව විවිධ ස්පර්ශයන් ලැබිය හැකි වේ.
- ★ ස්පර්ශය ආශ්‍රිත ව විවිධ හැඟීම් ප්‍රකාශ කළ හැකි ය.
- ★ මෙසේ අවධානය සහිත ව ක්‍රියා කිරීමේ දී හැඟීම් දැනෙයි.

ජනකතා අයුරෙන් ජීවිතය අවබෝධ කර ගනිමු.

කණ්ඩ කොරයි වගේ

එක ගමක යාළුවන් දෙන්නෙක් හුන්නා. එක් කෙනෙක් කණෙක්; ඇස් පේන්නෙම නෑ. අනෙකා කොරෙක්; ඇදින්න බෑ. දෙන්නා බොහෝම සමගි යි.

මේ දෙන්නා ගමන් බිමන් ගියේ මෙහෙමයි; කණා කොරාව කර උඩ තියා ගන්නවා. කොරාට ඇස් පේනවා. කණාට යන්න පුළුවන් ඉතින් කර උඩ ඉන්න කොට කියන කියන විදියට, කියන කියන පැත්තට කණා යනවා.

එක දවසක් ගම් පළාතට නාඩගමක් ඇවිත් තියෙන බව මේ දෙන්නාටත් ආරංචි වුණා.

“අපිත් යමු අද රෑ නාඩගම බලන්න.” කොරා කීවා.

කණත් එකඟ වුණා. දෙ දෙනා ම පුරුදු විදියට ගමන පිටත් වෙලා නාඩගම්පොළට ආවා. නාඩගමත් පටන් ගත්තා. කණාට මොක වත් පෙනුණේ නෑ. ඒත්, කණාගේ කර උඩ හුන් කොරාට නාඩගමේ හැම දෙයක් ම බොහොම හොඳට පෙනුණා.

නාඩගමේ නළු - නිළියන් යන එන හැටි, කරන කියන දේවල්, ඒ ගොල්ලන්ගේ ඉඟි-බිඟි ඔක්කොම කොරා කණාට විස්තර කරකර කීවා. ඒ විස්තර අහගෙන කණා සියලු දේවල් ම දැනින් දැක්කා වගේ සතුටින් අත්පුඩ ගහන්නට වුණා.

රාලහාමිගේ හැරමිටිය වගේ

ගමේ රාලහාමි බොහොම ආඩම්බරකාරයෙක්. ගමේ කෙනෙකුගේ ඕනෑ එපාකමකට ලේසියෙන් ගෙදර දොරකට ආවෙ ගියේ නෑ. ගමේ ගෙදරක මරණයක් තිබුණොත් රාලහාමි කරන පුදුම වැඩක් තිබුණා. මරණ ගෙදර යන කෙනෙකු අතේ තමන්ගේ හැරමිටිය යැවීම යි, ඒ.

මගේ හැරමිටිය මරණ ගෙදරට ගියා ම මං ගියා වගේ තමා. මං වගේ කෙනෙක් එහෙම කළා ම හොඳට ම මදෑ. නැද්ද මං කියන්නේ ? රාලහාමි ගම්වැස්සත් එක්ක නිතර කීවා.

එහෙමයි, රාලහාමි ! ගම් වැස්සෙත් යටහත් පහත් ව උත්තර දුන්නා.

මෙහෙම තියෙද්දි රාලහාමිගේ ගෙදරත් හදිසියේ ම මරණයක් සිද්ධ වුණා. එදා ගමේ වැඩිහිටියෝ කොයි කවුරුත් එකතු වෙලා හොඳ වැඩක් කළා. තම තමන්ගේ හැරමිටි ඔක්කෝම එකතු කරලා එක් කෙනෙක් අතේ මළගෙදරට යැව්වා. රාලහාමිගේ දුමළ ගෙදර හැරමිටි තිබුණා මිසක් මිනිස්සු හිටියේ නෑ.

වැද්දෝ ගෙවල් හඳුවා වගේ

කැළෑවෙන් දඩයමක් කර ගෙන ගඩා ගෙඩියක්, මීවදයක් හොයා ගෙන කොහේ හෝ තැනක වැතිර තිදා ගත්තු වැද්දන්ට ගෙවල් - දොරවල් ඕනෑ වුණේ නෑ. අවිටට ගහ කොළේ හෙවණින් විඩාව තිබුණා. ඒත්, වැස්සට තමා පිළිසරණක් නො තිබුණේ. එහෙම දවස්වල නම් ඔවුන්ට ගෙවල්වල අගේ මතක් වුණා.

මේ විදියට එක දවසක් වැදි පිරිසක් වැස්සකට අහු වුණා. විදුලි කොටා, ගොරවා ඇද හැළිව්ව ධාරාණිපාත වරුසාවෙන් වැද්දන් හොඳට ම තෙමිලා තෙත්බරි වුණා. සමහරු හිතලේ වෙවුළන්නට වුණා. පොඩිවුන් කෑමොර දෙන්න වුණා.

“බලාපිය වැස්ස පොජ්ජ. අපිලැත්තොට ගෙවල් පොජ්ජ නැතුව බැරුවා.” එක වැඩිහිටි වැද්දෙක් කීවා.

ඒ කතාව කවුරුත් පිළිගත්තා. ගෙවල් හදන්නට කොයි වැද්දන් එදා නම් එක වගේ ම හිතට ගත්තා.

“හොඳා, තොපිලැත්තොත් කෝටු මිටියක් ගෙනාපිය. අපිලැත්තොත් කෝටු මිටියක් ගේන්ට මංගව්වනවා.” වැද්දෝ කොයි කවුරුත් එකිනෙකාට පොරොන්දු වුණා.

එහුව දා ම ගෙවල් හදන්නටයි එදා වැස්සේ තීරණය වුණේ. ඒත්, පහුව දා දවස පුරා හොඳට ඉර පායා තිබුණා. කලින් දා ගත්තු තීරණය එක ම වැද්දෙකුට වත් මතක තිබුණේ නෑ; එකෙක් වත් මතක් කළේත් නෑ. වැද්දෝ වෙන දා වගේ ම ආයේ මත් දඩයම් කරමින් ගඩාගෙඩි, මීවද කඩමින් පුරුදු විදියට කාලය ගත කරන්නට වුණා.

(උපමා ජනකතා - ප්‍රේමදාස ශ්‍රී අලවත්තගේ)

නගාට කතුල් ඇඳීම

දිනක් මිනිසුන් කිහිප දෙනෙකුට රසවත් පැන් බඳුනක් හමුවිය. මේ පැන් බඳුනේ ඇති පැන් එක් පුද්ගලයෙකුට පමණක් ප්‍රමාණවත් විය. නමුත් මෙහි කිහිප දෙනෙකු සිටින නිසා මෙම පැන් ටික බෙදාගන්නා ආකාරය කල්පනා කළෝය. එක් මිනිසෙකුට කදිම අදහසක් පහළ විය.

“අපි හැමෝම පොළොව මත සර්පයෙක් අඳිමු. මුලින් ම සර්පයා ඇඳලා අවසන් කරන කෙනාට මේ පැන් ටික බොන්න හැකියි.”

සියල්ලෝ ම මෙම අදහසට එකඟ වූහ. ඔවුහු අත්තක් කඩාගෙන පොළොව මත සර්පයන් අදින්නට පටන් ගත්හ. එක් පුද්ගලයෙක් ඉක්මනින් සර්පයා ඇඳ අවසන් කළේ ය. අනික් අය තවම ඇඳ අවසන් කර නොමැති බව දුටු මොහු විසින් ඇඳ අවසන් කළ සර්පයාට කකුල් අදින්නට පටන් ගත්තේ ය. එය ද ඇඳ අවසන් කර බලන විට සෙසු අය තවම සර්පයන් අඳිමින් සිටියෝ ය. මෙය දුටු මොහු පැන් බඳුන අතට ගෙන ආඩම්බරයෙන් මෙසේ කියන්නට විය.

“ඔබලා තාම සර්පයාව ඇඳ අවසන් නැහැනේ! ඔන්න බලන්න, මම කලින් ම සර්පයා ඇඳලා, වෙලාව තිබුණ නිසා උඹට කකුලුත් ඇන්දා.”

දෙවනුව සර්පයා ඇඳ අවසන් කළ මිනිසා මෙය දැක මොහුගෙන් පැන් බඳුන උදුරාගෙන මෙසේ කීවේ ය.

“සර්පයන්ට කොහෙන් ද කකුල් ? ඒ නිසා මමයි පළමුවෙනියාට සර්පයා ඇඳ අවසන් කළ කෙනා වන්නේ. මටයි මේ පැන් බොන්නට පුළුවන්. ඔබට නොවෙයි”

(යම් කිසි දෙයක් ඕනවාට වැඩියෙන් කිරීමෙන් වාසිසයට වඩා අත්කර ගන්නේ පාඩුවකි - චීන උපමා කතාවකි)

මෝඩයා කඳු වැටිය ඉවත් කළ හැටි

එකමත් එක කාලයක උතුරු චීනයේ අවුරුදු 90 ක් පමණ වයසැති මිනිසෙක් ජීවත් විය. ගමේ හැමෝම “මෝඩයා” යන නමින් මොහු ඇමතුහ. මොහුගේ නිවස ඉදිරිපිට කඳු වැටි දෙකක් පිහිටා තිබිණි. මේ කඳු වැටි දෙක අඩි දහස් ගණනක් උස් වූ අතර කිලෝ මීටර් දහස් ගණනක් දිග විය. මේ කඳු දෙක මොවුන්ගේ ගමනාන්තයට බාධාවක් වූ බැවින් පවුලේ සියලුම දෙනා කැඳවා රැස්වීමක් ආධාරයෙන් මේ ප්‍රශ්නය විසඳිය යුතු යැයි මෝඩ මිනිසා සිතුවේ ය.

“අපි මේ කඳු වැටි දෙක අහකට කළොත් අපිට නගරයට යන්ට එන්ට පහසුයි.” වයසක මිනිසා තම දරුමුණුබුරන්ට කීවේ ය. සියලු දෙනා ම එම අදහසට කැමැත්ත පළ කළහ. නමුත් වයසක මිනිසාගේ බිරිඳ තුළ ඒ පිළිබඳ විශ්වාසයක් නොවී ය.

“ඔහේට දැනටමත් වයස අවු. 90ක් වෙනවා. පුංචි පස් කණ්ඩියක් වත් සමතලා කරන්න ශක්තියක් නැති කොට, මේ වගේ විශාල කඳු දෙකක් කොහොම සමතලා කරන්න ද? එහෙම කළොත් මේ පස් ටික කොහෙටද ගිහින් දාන්නේ ?” කියලා ඇය ප්‍රශ්න කළා ය.

“අපි ඒවා මුහුදට දානවා” යැයි සියල්ලෝ ම එක හඬින් ප්‍රකාශ කර සිටියහ.

ඊට පසු දා සිට මොවුහු කන්ද කපන්නට පටන් ගත්හ. මේ සඳහා අවු. 7, 8 වයසේ දරුවෝ පවා උදව්වට පැමිණියෝ ය. !

මෙය දුටු ගමේ සිටි නුවණැති පුද්ගලයාට සිනහ පහළ වීණි. ඔහු වයසක මිනිසාට මෙසේ කීවේ ය.

“ඔබ මේ තරම් වයසයි. තණකොළ ගසක් වත් ගලවාගන්ට බැරි ඔබ කොහොමද මේ තරම් විශාල කඳු වැටි දෙකක් ඉවත් කරන්නේ ?”

මෝඩ මිනිසා මෙය අසා සිට සිනහවෙමින්මෙසේ කීවේ ය. “ඔබ හරියට අත දරුවෙක් වගේ, මම තව ටික දවසකින් මැරිලා යන බව ඇත්ත, නමුත් මට තව ප්‍රතාල ඉන්නවා. ප්‍රතාලා මැරුණහම මුණුබුරු, මිණිබිරියන් ඉන්නවා. ඔවුන්ටත් පසුව තවත් දරුවන් ඉදිවී. අපේ පරපුර එන්න එන්නම වැඩි වෙනවා. කන්දේ පස් ඉවත් කරන්න ඉවත් කරන්න අඩු වෙනවා. ඒ නිසා කන්ද සමතලා කරන්න බැහැ කියලා ඇයි අපි බය වෙන්නේ ?”

මෙය ඇසූ නුවණැති පුද්ගලයාට කිසිවක් කියාගන්නට බැරිවිය.

(සිත ඇත්තම් පත කුඩා ද?, උත්සහ ඇත් නම් කළ නොහැකි දෙයක් නැත. - චීන උපමා කතාවකි)

ජන කතා, ජන ගී වැනි සාහිත්‍යයෙන් නාට්‍ය කලාව පෝෂණය වූ අවස්ථා දැකිය හැකි ය. දයානන්ද ගුණවර්ධනයන්ගේ ‘නරි බැණා’ නාට්‍ය ඊට හොඳම උදාහරණයකි. එමෙන් ම ‘ජසයා සහ ලෙන්චිනා’, ‘පරාස්ස’, ‘එළොව ගිහින් මෙළොව ආවා’, ‘රත්තරන්’, ‘සොකරි’ තවත් උදාහරණ කීපයකි.

යකා දත් හිටෙව්ව වගෙයි.

ඔන්න එක ගමක හිටිය දත් බොල්ලෑ ඉලන්දාරියෙක්. ඒ හාදය තමන්ගේ දත් ටික ගැන හරිම විස්සෝපයෙන් හිටියේ. නිදාගත්තත් හරියට කට වැහෙන්නේ නෑ. ඒත් ඉතින් මොනා කරන්නද ලබා උපන් හැටි තමයි කියල ඔහේ හිටියේ.

මේ ඉලන්දාරිය ඇත ගමකට ගියා දවසක්. එහේ පදිංචි නැයෙකුගේ මඟුල් ගෙදරකටයි ගියේ. මඟුල් ගෙවල්වලට ගියාම ඉලන්දාරි එකතු වෙලා හොඳට කනව බොනව නේ. ඉතින් ටිකක් වෙරිමනේ හොඳට බත් කෑව එක එක මස් ජාතික් එක්ක. මිනිහ ආපහු ගමට එන්න පිටත් වෙන කොට ටිකක් හවස් වෙලා. වෙරිමනේ එනකොට මිනිහට පාරක් වැරදුනා. දන් රැ බෝ වුණා. පාර හොයාගන්නත් බැ. හොඳටම නිදිමකයි. පාළු ඉඩමක් මැද්දේ පොඩි ගෙයක් තියෙනව දැකලා එතනට ගියා. "ගෙදර කවුද" කියලා ඇහුවා. කවුරුත් නෑ. හොඳට ඉඩ තියනවා නිදාගන්න එහෙම. ඕන එකක් වුණාදෙන් කියල මිනිහ හොඳට හතර ගාතෙ ම දිග ඇරල නිදාගත්ත. වැටුන ගමත් නින්ද ගියා හරියට පොල්ලෙන් ගැහුව වගේ.

කොහෙද දන්නව ද මේ මිනිහ නිදා ගත්තේ. සොහොනක මිනිය තියන්න හදල තියෙන සොහොන් ගෙදරකයි. මේ සොහොනට අරක් ගත්ත යස්සයෙක් හිටිය. ඒ යස්සයට මිනිස් ගද දැනිල ඇවිල්ල බැලුව. සොහොන් ගෙයි මිනිහෙක් නිදි. මිනිහ බොල්ලෑ හින්ද දත් ටික එළියේ. ඒ මදිවට මේ මිනිහ කටත් ඇරගෙන නිදි. යකා ටිකක් කිට්ටුවෙලා බැලුව. මස් ගෙකුත් එනව. තවත් හොඳට බලනකොට දත් අස්සෙ මස් කැලි. යකාට මස් කන්න ආස හිතුනා.

යකා මොකද දන්නවද කළේ. හිමිහිට කිට්ටුවෙලා අර මිනිහගේ දත් එක එක ගලව ගලවා මස් කැලි ටික ඇරගෙන කෑවා. කාල දත් ටික ආයින් හිටෙව්වා. හිටවලා යකා යන්න ගියා.

පහුවදා උදේ ම මිනිහට ඇහැරුණා. වටපිට බැලුව කෙහේද ඉන්නේ කියල. කවුරුත් නැති පාලු ගෙයක් ඇතුළේ. නැගිටලා වටපිට බැලුවා. දෙව් හාමු දුරුවනේ මේ මිනි කනත්තක් නේ. මිනිහට දෙලෝ රත්වුණා. විගහට නැගිටලා පස්ස නොබලා යන්න පටන් ගත්තා. ටිකක් දුර යනකොට මිනිහට වතුර තිබහක් ආවා. දොල පාරක් ළඟට ගිහිල්ල වතුර බොන්න පාත්වුණා. එතකොට මුණේ හෙවනැල්ල වතුරේ වැටිල පෙනුණා. "දෙයියනේ කෝ මගේ දත් ටික" මිනිහ එක පාරට බසවුණා. මුණ අතගාල බැලුව. මේ තියෙන්නේ දත් ටික. වතුරට විරිත්තලා බැලුවා. "මේ තියෙන්නේ දත් ටික යස අපුරුවට. මොකද වදේ මට වුණේ. අර මිනි කනත්තේ නිදා ගත්ත හින්ද වෙන්න ඇති. කොහොම වුණත් කියක් දිලවත් කරගන්න බැරුව හිටි වැඩක්නේ වෙලා තියෙන්නේ." මිනිහට ගමට යන්නත් හැකයි, හැකයි වගේ. ගමේ මිනිස්සු ඇහුව ම දත් මොනවද කියන්නේ කියල හත හිතා ගියා.

ගමට ගියාම සති ගාණක් යනතුරු ගමේ අයගේ කතාබහ මේ ඉලන්දාරියගේ කටේ විත්තිය තමයි.

මේ ගමේ හිටිය තවත් දත් බොල්ලෑ ඉලන්දාරියෙක්. මිනිහ හිමිහිට අර කලින් හාදය එක්ක යාලුවෙලා ඔක්කොම විස්තර අහගත්ත. මිනිහත් මොකද කළේ, රා බිලා, හොඳට මස් එක්ක බත් කාලා ඒ මිනි කනත්තේ සොහොන් ගෙට ගිහිල්ල නිදාගත්ත.

එදා යස්ස සමාගමක් තිබුණා. ඒක ඉවරවෙලා යකා සොහොනට එනකොට ටිකක් පරක්කු වෙලා. එදත් සොහොන් ගෙයින් මිනිස් ගෙක් එනවා දැනිල කිට්ටු කරල බැලුව. ඉන්නව මිනිහෙක් කටත් ඇරගෙන නිදාගෙන. ළං වෙලා බැලුකොට දත් අස්සෙ මස් කැලිත් තියෙනවා. යකා මිනිහට ළංවෙලා දත් ටික ගලවා ගලව මස් කැලි ටික කෑවා. ඒ අතරේ ඔන්න බොලේ කුකුළා අඬලාපි. යස්සයින්ගේ බලේ කුකුළා අඬලනකම් විතරයි. දත් මොකද කරන්නේ මේ හාදයගේ දත් ටික බිම දාලා යන්නත් බැහැ. යකා දඩ්බඩ් ගාලා දත් ටික කටේ එහෙන් මෙහෙන් හයි කරල ගියා යන්න.

අර ඉලන්දාරියත් බොහෝ ම සන්නෝසෙන් නැගිටල දොල පාරක් හොයාගෙන දුවල ගියා. ගිහින් මුණ බැලුව. හත් දෙයියනේ ! කටේ දත් ටික තිබුණටත් වඩා ඇදට කටේ එහේ මෙහේ හිටවලා. හරියට ගොන්නු පැනල කඩා වැටිව්ව පැල ඉති වැටක් වගේ. මොනා කරන්ද ඒ හාදයා හරිම විස්සෝපෙන් හෙමින් හෙමින් ගමට ගියා. ගමේ මිනිස්සු ආයින් සති ගණනක් යන තුරු මේ ඉලන්දාරියගේ කටේ යකා දත් හිටවල තියෙන හැටි ගැන කතා බහ කළා.

අනිත් අය කරන වැඩ කිසි ම විචාරයක් නැති ව අනුකරණය කරන්න ගිහිල්ල වෙව්ව විත්තැහියක මහත.

(ජන කතා : 1 අතිරේක කියවීම් පොත - ජාතික අධ්‍යාපන ආයතය)

වාසනාවන්තයා සහ උත්සාහවන්තයා

එකමන් එක කාලයක වාසනාවන්තයා සහ උත්සාහවන්තයා කියා යාළුවන් දෙන්නක් උන්න. වාසනාවන්තයා හැම දෙයක් ම වාසනාවට කෙරෙනතුරු බලා හිටිය. මේ අතර උත්සාහවන්තයා ඉරවඩ ගමේ ඉහළට ගිහිල්ල උණ ගස් කපාගෙන එයින් පාරුවක් බැඳගෙන ගඟ පහළට ඇවිල්ල විකුණලා සල්ලිකාරයෙක් වෙලා හොඳින් ජීවත් වුණා.

මෙය දකපු වාසනාවන්තයාගේ මව තමන්ගේ පුතාට කථා කරල “පුතේ කම්මැලිකමට ඉන්න එපා. උඹේ යාළුවා වගේ යමක් කරන්න බලපන්. අඩුතරමින් ඒ ළමයන් එක්ක ගඟ ලී කපන්නවත් පලයන්” කියලා කීව්වා. මේ අහපු වාසනාවන්තයා එහෙම කීව්වෙන් මගේ වාසනාව නිසායයි හිතපු ඔහු උත්සාහවන්තයා එක්ක ගඟ දිගේ ඉහළට ගිහිල්ලප පාළු කපන්න පටන් ගත්ත. උත්සාහවන්තයා පුරුදු විදියට උණ ගස් කපාගෙන පහුරක් බැඳගෙන ගමනට සූදානම් වෙලා වාසනාවන්තයාට කථා කරල “උඹේ වාසනාවට හම්බ වුණේ මොනවද? දැන් ඉතින් බලා හිටිය ඇති අපින් එක්ක යන්න එන්න.” කියල පහුරට ගොඩවෙලා ගමන පටන්ගත්තා එහෙත් ඒ කතාව ගණනකට නොගත් වාසනාවන්තයා “වාසනාව එන්නෙ බොහොම හෙමින් එහෙත් ඒක බොහොම ස්ථිරයි” කියල කීව්ව. ටක දුරක් යනකොට ඔවුන් ගමේ වක්කලමකට අහුවෙලා ගං ඉවුරේ කැලැරොදක පැටලිලා නැවතුණා. මේ ආපදාවත් සමහරවිට වාසනාවට සිදුවන්න ඇතැයි හිතපු වාසනාවන්තයා ගොඩට ඇවිල්ල ඇතට යන්න හදනකොට “ඔබ ඉක්මනට නාවොත් අපි යන්න යනවා.” යි කීව්වා. එහෙනම් ඒකත් මගේ වාසනාවක් තමයි කියල හිතපු ඔහු තවත් ටිකක් ඉදිරියට පියමං කරනකොට පිරිසිදු වතුර වළක් දෑකලා ඒකෙ නාන්න හිතල වළට බැස්ස. වළට පැස්ස විතරයි ඔහු වඳුරෙක් වුණා. වඳුරු වේෂයෙන් ඔහු තවත් ඉදිරියට පියමං කරනකොට මඩ වළක් දෑකලා ඒකෙකුත් නාන්න හිතුව. මඩ වතුර ඇඟේ තැවරුන ගමන් නැවත ඔහු මිනිහෙක් බවට පත් වුණා. ඔහු කළගෙඩි දෙකක් හොයාගෙන ඒ විල් දෙකෙන් ම වතුර කළ දෙකක් පුරවාගෙන ගං ඉවුරට ආව. ඒ එනකොටත් උත්සාහවන්තයා කොල්ලුව ගලවාගන්න උත්සාහ කරමින් උන්න. ඔහු වාසනාවන්තයාට කථා කරලා “ආ උඹේ වාසනාවට හම්බවුණේ වතුර විතරද?” කියල සමච්චල් කරල කොල්ලුවත් පැටලුම් ඇරගෙන ගමනට පිටත් වුණා. දවස් කීපයකට පස්සෙ මේ පිරිස රැන්ගුන් නගරයට ළඟා වුණා. වාසනාවන්තයා වතුරත් අරගෙන නගරයට ගිහිල්ල වතුර වෙළෙන්දෙකුට පිරිසිදු කළයෙන් වතුර ටිකක් දීලා ඒ වතුරවලින් වාසනාව උදාවෙන බවත් කියා දීල මුදලක් හම්බකරගත්තා. එදා නගරයේ ජලය හිඟ දවසක් වුණා. රාජ කුමරියට නාන්න දිය හොයාගෙන විදියට ආපු සේවිකාවන්ට මුලින් කීව්ව වතුර වෙළෙන්දා මුණගැහිලා ඔහුගෙන් ජලය ලබාගෙන කුමාරිකාවට නාන්න ගිහින් දුන්නා. කුමාරිකාව ඒ වතුර නාපු ගමන් වැදිරියක් වුණා.

මේක දැනගත්ත රජ්ජුරුවෝ හරියට දුකට පත් වුණා. “මගේ දුවට කවුරු හරි කොඩිවින කරලා තියනවා. ඒ කොඩිවිනය ඉවත් කරල ඇ ඉස්සර විදියටම රජ කුමාරිකාවක් බවට පත්කළොත් ඔහුට ඇය විවාහ කරල දීල රාජ කුමාරයෙක් බවට පත් කරනවා” කියල අඬබෙර ගහල රාජාඥාවක් නිකුත් කළා.

මේක අහපු වාසනාවන්තයා ඔහු ළඟ තිබිච්ච මඩ වතුර කළෙන් අරගෙන රජ මාලිගාවට ගිහිල්ල එයින් ටිකක් වැදිරියගෙ ඇඟේ ගල්වල ඇ නැවතත් රාජ කුමාරියක් බවට පත් කළා. ඊට පස්සෙ රජ්ජුරුවෝ තමන්ගේ දුව වාසනාවන්තයාට සරණපාවල දීල රජකුමාරයෙක් බවට පත්කළා. ටිකකලක් ගියාට පස්සෙ රජ්ජුරුවන් මළා. ඒ එක්කම මේ වාසනාවන්තයා රජපදවියට පත්වෙලා ජීවිතාන්තය දක්වා ම සතුටින් රජකම් කළා.

(බුරුම ජන කතා - 1 : වල්පොල විමලඤාණ හිමි)

ක්‍රියාකාරකම - 01

- ★ සිසුන් කණ්ඩායම් හතරකට බෙදී ඉහත දැක්වෙන උපමා කතා සහ ජනකතා කියවන්න.
- ★ ඒ ඒ කණ්ඩායම් තමන්ට ලැබුණු කතාව පන්තියේ අනෙක් අය ඉදිරියේ ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.
- ★ එක් කණ්ඩායමක් තමන්ට ලැබුණු කතාව පන්තියට ඉදිරිපත් කරන විට ඊට සවන් දෙන අනෙකුත් කණ්ඩායම් තුන, තමන් අසන ඒ ඒ කතාවේ සමාජ පරිසරය, එම කතාව තුළ හමු වන චරිත, එම චරිත ජීවත් වන සමාජයේ ස්වභාවය, එම කතාව අයත් සංස්කෘතික වටාපිටාව පිළිබඳ කරුණු සටහන් කරගත යුතු ය.

නැතහොත්, ඉහත ජන කතා කියවා (පහත වගු ආකෘතිය අනුව) වගුවක් සකස් කරන්න.

කතාවේ නම	සමාජ පරිසරය	චරිත	චරිත ජීවත් වන සමාජයේ ස්වභාවය	කතාව අයත් සංස්කෘතික වටාපිටාව

★ ඉහත ජනකතාවල හමුවන වර්ත පිළිබඳ ව ගැඹුරු අධ්‍යයනයක් කරන්න. එහි දී

කතාවේ ප්‍රධාන වර්ත, අප්‍රධාන වර්ත, එම වර්තයන් එකිනෙකින් වෙනස් වන සුවිශේෂී වර්ත ලක්ෂණ, හැසිරීම්, භාෂා විලාස, සිරිත් විරිත්, රැකියාවන් ආදී බාහිර ලක්ෂණ අධ්‍යයනයට බඳුන් විය යුතු ය.

★ ඒ ඒ වර්තවල අභ්‍යන්තර ලක්ෂණ, එනම් ඒවායේ හොඳ නරක ලක්ෂණ, දුර්වලකම්, ආදර්ශයන් යනාදිය පිළිබඳ ව ද සොයා බලා තම පොතේ සටන් කරගත යුතු ය.

ජන කතා ඇසුරු කර ගනිමින් නාට්‍ය නිර්මාණයක් කරන්නේ නම් ඔබ පහත කරුණු දැන සිටිය යුතු ය.

★ යම් වර්තයක් කිසියම් සමාජ-සංස්කෘතික පරිසරයකට අයත් වේ. උදාහරණයක් ලෙස 'වැද්දෝ ගෙවල් හැදුව වගේ' කතාවේ වැඩිහිටි වැද්දා ගත හැකි ය. ඔහුගේ කතා විලාසය, ඇඳුම වැනි බාහිර ලක්ෂණත්, එදා දඩයමක් කරගෙන කොහේ හෝ වැටි නිදාගැනීම හුරු වී ඇති වැදි සංස්කෘතියේ ස්වභාවයත්, ඔවුන්ගේ ජීවන පුරුදුන් පෙන්වා දිය හැකි ය. ඔබ කියවූ 'රාලභාමිගෙ හැරමිටිය' කතාවේ ආඩම්බරකාර ගම් මුලාදැනියාගේ සමාජ මට්ටම ඊට බෙහෙවින් වෙනස් එකකි. කඳු ඉවත්කළ මෝඩයාගේ කතාවේ එන අවුරුදු 90ක් වයසැති මහල්ලා කොතරම් ධෛර්යය සම්පන්න සමාජ-සංස්කෘතික නිරූපණය කරන්නේ දැයි සිතා බලන්න.

★ ජන කතාවකින් ගත් කතා වස්තුවකින් නාට්‍යයක් සැදීමේ දී එම කතා වස්තුව වේදිකාවක් මත ඉදිරිපත් කළ හැකි එකක් විය යුතු ය. නැති නම් ඊට ගැලපෙන පරිදි සකස් කරගත් එකක් විය යුතු ය. තෝරාගත් සීමිත වර්ත ප්‍රමාණයක් මගින් සංවාද ගෙඩනගා එම සංවාද ඔස්සේ කතාව ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

ඉතා දිගු විස්තර කතාන්දරයේ මෙන් නාට්‍යයේ දී ඉදිරිපත් කළ නොහැකි බැවින් ඒවා කෙටියෙන් ඉදිරිපත් කිරීමට උපක්‍රම සෙවිය යුතු ය. උදාහරණයක් ලෙස යකා දත් හිටෙව්වා වගේ කතාවේ දත් බොල්ලෑ ඉලන්දාරියා මඟුල් ගෙදර ගිය අවස්ථාවේ සිට නාට්‍ය කතා වස්තුවට තෝරා ගැනීම අපහසු බැවින් එම දීර්ඝ විස්තර ඉවත් කර යකා දත් හිටවන අවස්ථාව වැනි රසවත් තැන් පමණක් තෝරාගෙන අනෙක් තැන් ඉවත් කළ හැකි ය. මේ ආකාරයෙන් ජන කතාවේ කතා වස්තුවෙන් නාට්‍ය කතාවස්තුවට සකස්කර ගැනීමේ දී යම් යම් වෙනස්කම්වලට භාජනය කිරීමට ද සිදු වේ.

පැවරුම - තමන් පරිශීලනය කළ ජනකතාවේ ප්‍රධාන වර්ත දෙකක බාහිර පෙනුම වික්‍රයට නගන්න.

II පාඨම :

ජනකතා වක්රය කරමු.

අප සමාජයේ ජනයා අතර විවිධ ජනකතා පැතිර පවතී. පහතින් දැක්වෙන්නේ ඉන් සමහරකි.

- රජවරුන් සම්බන්ධ ජනකතා
- ගමරාළ හෝ ගොවි ජීවිතය සම්බන්ධ ජනකතා
- යෝධයන් හෝ වීර පුරුෂයින් සම්බන්ධ ව ගොඩ නැගුණු ජනකතා
- අන්දරේ හෝ වෙනත් විකට වර්ත සම්බන්ධ ව ගොඩනැගුණු ජනකතා
- ප්‍රස්තාව පිරුළු ඇසුරෙන් ගොඩ නැගුණු ජනකතා
- ඉතිහාසයේ විවිධ සිද්ධීන් ඇතුළත් ජනකතා
- ආගමික සිද්ධීන් සම්බන්ධ ජනකතා

ජනකතා යනු මුඛ පරම්පරාගත ව පැවත එන බව මුල් පාඩම්වල දී සාකච්ඡා කර ඇත. මෙම කතා විවිධ වෙනස්වීම්වලට භාජනය වෙමින් එක් එක් ප්‍රදේශවලට ආවේණික ව නිර්මාණය වී ඇත. ඇතැම්විට එකම කතාව නම්, ගම් හා කතා පිළිවෙලෙහි වෙනස්කම් සහිතව වෙනත් ප්‍රදේශවලින් හමුවූ අවස්ථා ඇත. විදේශීය ජනකතා අතර ද ශ්‍රී ලාංකික ජනකතාවලින් ඇසු කතාව ම හෝ ඊට සමානකම් ඇති කතා දක්නට ලැබේ.

ජනකතාව අභාවයට යමින් පවතින කලාවකි. අලුත් පරම්පරාව ජනකතා ඉදිරියට වර්ධනය කරන්නේ නැත. ඒවා ප්‍රචලිත කරන්නේ නැත. ඒවා දන්නා වැඩිහිටියන් නැත. අප අහන්න උනන්දු වන්නේ ද නැත.

ජනකතාව විනෝදාස්වාදය ලැබීමේ පරමාර්ථයෙන් පමණක් පවතින්නක් නොවේ. ජනකතාවල රසවත් මෙන් ම වැදගත් තොරතුරු දක්නට ලැබේ. මේවා අසා සිටීමෙන් වුව විවිධ අංශ පිළිබඳ ව විශාල දැනුම් සම්භාරයක් ලබා ගත හැකි වීම විශේෂත්වයකි. ඉතිහාස තොරතුරු, ප්‍රාදේශීය ජන ව්‍යවහාරයන් පිළිබඳ තොරතුරු, යම් යම් ප්‍රදේශ හා ස්ථාන පිළිබඳ කරුණු, පැරණි සමාජයේ ආකල්ප ආදිය ගැන අප නොදන්නා තොරතුරු රැසක් ජනකතා ඇසුරෙන් ලබා ගත හැක. එබැවින් අභාවයට යන ජනකතා එක්රැස් කර තැබීමෙන් අනාගත පරම්පරාවට විශාල ප්‍රයෝජනයක් වනු ඇත.

සාහිත්‍ය පෝෂණයට ජනකතාව විශාල පිටුවහලක් ලැබී ඇත. කුමාරතුංග මුණිදාසයන්ගේ හත් පණ, මඟුල්කෑම වැනි නිර්මාණ සැලකීමේ දී නූතන සාහිත්‍ය නිර්මාණ සඳහා ජනකතා ආභාසය ලබා ඇති බවට උදාහරණ වේ.

පහත සඳහන් ජනකතා පොතපත සොයාගෙන කියවන්න. හැකි නම් මිල දී ගන්න.

ශ්‍රී ලංකාවේ ජනකතා එකතුව - (එස්. විජේසූරිය)

ජනකතා 1 - (ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය)

පිරුළු කතන්දර - (හේමචන්ද්‍ර සූරියආරච්චි)

උපමා ජනකතා - (ප්‍රේමදාස ශ්‍රී අලවත්තගේ)

හෙන්රි පාකර්ගේ ගම්මැද්දේ ජනකතා 1,2,3,4,5 - (නිස්සන්ක පෙරේරා)

දේවමැදිහත්පත්තුවේ ජනකතා 1,2 - (සරත්චන්ද්‍ර කුමාරසිංහ)

වාහල්කඩ ජනකතා - (වීරවිජය ගුණසේකර)

රජරට ජනකතා - (කේ. බී. පොඩ්අප්පුහාමි)

මඟ දිගට ජනකතා 1, 2 - (ඩී. පී. වික්‍රමසිංහ)

අලස රැවටිලිකාරයා සහ තවත් නේපාල ජනකතා - (එඩ්නා මල්කාන්ති)

මෙතේරි බත් ඉදෙන තුරු හීන දැකීම (චිත ජනකතා) - (හද්‍රා ගුණතිලක)

ඉන්දියාවේ ජන කතන්දර - (දීපවන්දි අබේසිංහ)

රුසියානු ජනකතා - (පරාක්‍රම ඇස්. විජේවර්ධන)

බුරුම ජන කතා 1 - (වල්පොල විමලඤාණ හිමි)

චිත උපමා කතා එකතුව - (ජාති සමරකෝන්)

කන්නඩ ජනකතා, මලයාලි ජනකතා, දෙමළ ජනකතා, තෙලිඟු ජනකතා - (මහාචාර්ය සුනිල් ආරියරත්න)

නාගාලන්තයේ ජනකතා - (උපුල් රංජන් හේවාචිතානගමගේ)

අහිකුණ්ඩික ජනකතා 1,2,3,4,5 - (චන්ද්‍ර ශ්‍රී රණසිංහ)

සුප්‍රකට කොරියානු ජනප්‍රවාද - (චන්ද්‍ර ශ්‍රී රණසිංහ)

ඇෆ්ගනිස්ථානු ජනකතා - (පරාක්‍රම ඇස්. විජේවර්ධන)

නොකැඩෙන වළං - (කුසුම්සිරි විජේවර්ධන)

වයඹ ජනකතා - (ප්‍රධාන අමාත්‍යාංශය, සංස්කෘතික අංශය)

ජනකවි ආශ්‍රිත ජනකතා - (නෝමන් සිරිපාල)

මෙහි දැක්වෙන්නේ ජනකතා පොත් කීපයක නාමලේඛනයක් පමණයි. මේවාට අමතරව තවත් බොහොමයක් දේශීය විදේශීය ජනකතා පොත්පත් ඇත. ඒවා ද කියවීම ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වේ.

පැවරුම - විවිධ අංශයන් යටතේ (ඉහතින් සඳහන්) ජනකතා එක්රැස් කොට කුඩා පොත් පිංවක් නිර්මාණය කිරීම.

01. විවිධ ජනකතා එක්රැස් කිරීම.

02. විවිධ ක්ෂේත්‍ර යටතේ ඒවා වෙන් කිරීම.

03. ජනකතාවලින් ලබා ගත හැකි විවිධ ප්‍රයෝජන පෙළ ගැස්වීම.

04. විවිධ ප්‍රදේශවලට අනුව ඒ ඒ කතා වෙනස් වන අයුරු හඳුනා ගැනීම.

05. දැනුම, විනෝදාස්වාදය උපහාසය වැනි විවිධ ප්‍රයෝජන ලැබෙන ජනකතා හඳුනා ගැනීම.

ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණය

ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණය විෂයය භාර ගුරුවරයා විසින් ලිඛිත විභාගයට පෙර හෝ පසුව සිදු කරනු ලබයි. ඒ සඳහා සූදානම් ව පැමිණිය යුතු අංග පිළිබඳ ගුරුවරයා විසින් කලින් දැනුම් දෙනු ලැබේ. පහතින් දැක්වෙන්නේ විභාගය සඳහා ඔබ විසින් ඉදිරිපත් කළ යුතු ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණයට අදාළ අංශ කීපයකි.

01. නාට්‍ය ගීතය (කේවල)

කැමති ඕනෑම වේදිකා නාට්‍ය ගීතයක් ගයමින් හා රඟපාමින් ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. එය නිවසේ දී සූදානම් වී පැමිණිය යුතු ය. (අන්තර්ජාලයෙන් හෝ සංයුක්ත තැටි ආධාරයෙන් නාට්‍ය ගීත නරඹා සූදානම් විය හැකි ය)

ලකුණු ලබා දෙන ආකාරය :

සම්පූර්ණ ගීතය ම මතකයෙන් ගායනා කිරීමට	ලකුණු 05
ගායනය නිවැරදි නාදමාලාව අනුව ඉදිරිපත් කිරීමට	ලකුණු 05
මුහුණෙන් හා සිරුරෙන් ගීතයේ හැඟීම හා අදහස නිරූපණය සඳහා	ලකුණු 05
වේදිකාව (අවකාශය) ගායනය සඳහා යොදා ගන්නා ආකාරයට	ලකුණු 05
එකතුව	<u>ලකුණු 20</u>

02. පෙළ ආශ්‍රිත භාෂණ රංගනය (කේවල)

සෝමලතා සුබසිංහ මහත්මියගේ 'පුංචි අපට දැන් තේරෙයි' නාට්‍ය පෙළ මේ සඳහා භාවිත කළ යුතු ය. එම නාට්‍ය පෙළින් කැමති සංවාද කොටසක් (එක් චරිතයක දෙබස් පමණක්) කටපාඩම් කර, එම සංවාද කොටස රඟපා ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. (චරිත දෙකක් හෝ කිහිපයක් ඇති සංවාද කොටසක් ඉදිරිපත් කරන විට එක් චරිතයක් ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර සෙසු සංවාද ඇති තැන්වල දී නිශ්ශබ්දව ප්‍රතිචාර පමණක් දැක්විය යුතු ය).

ලකුණු ලබා දෙන ආකාරය :

වචන පැහැදිලිව හා නිවැරදි ව නිසි හඬින් උච්චාරණය සඳහා	ලකුණු 05
චරිතය හා අවස්ථාව හොඳින් හඳුනාගෙන එම චරිතය නිරූපණය කිරීමට	ලකුණු 05
මුහුණෙන් හා සිරුරෙන් චරිතයේ හැඟීම නිරූපණය සඳහා	ලකුණු 05
වේදිකාව (අවකාශය) රඟපෑම සඳහා යොදා ගන්නා ආකාරයට	ලකුණු 05
එකතුව	<u>ලකුණු 20</u>

03. කතා පුවතක් නාට්‍යානුසාරීව ඉදිරිපත් කිරීම (කේවල)

තමන් කැමති ඕනෑම ජනකතාවක්, සුරංගනා කතාවක්, උපමා කතාවක්, ආගමික කතාවක් හෝ තමා විසින් ම නිර්මාණය කළ කතාවක් නාට්‍යානුසාරීව ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. එය ඉදිරිපත් කිරීමට මිනිත්තු 03ත් 05ත් අතර කාලයක් ගත කළ හැකි ය. නිවසේ දී සූදානම් ව පැමිණිය යුතු ය.

ලකුණු ලබා දෙන ආකාරය :

කතාව පිළිබඳ අවබෝධය, නිවැරදි තෝරාගැනීම හා සූදානම	ලකුණු 05
උච්චාරණය හා හඬ පාලනය	ලකුණු 05
රංග උපක්‍රම භාවිතය හා අවකාශ භාවිතය	ලකුණු 05
මුහුණෙන් හා ශාරීරයෙන් අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ හැකියාවට	ලකුණු 05
එකතුව	<u>ලකුණු 20</u>

04. ක්ෂණික නිරූපණය (සාමූහික) :

ගුරුවරයා දෙනු ලබන මාතෘකා අතරින් කණ්ඩායම කැමති මාතෘකාවක් තෝරා ගැනීමට අවස්ථාව හිමි වේ. තෝරාගත් මාතෘකාවට අනුව මිනිත්තු 03 - 05 අතර කාලයක් තුළ රඟපා ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. ඒ සඳහා සුළු කාලයක් කණ්ඩායමට ලැබේ. එම කාලය කළමණාකරගෙන නාට්‍යෝචිත අවස්ථා ගොඩනැගීම, චරිත බෙදා ගැනීම, රඟපාන ස්ථාන පූර්ව සැලසුම් කිරීම ආදිය කළ හැකි ය.

ලකුණු ලබා දෙන ආකාරය :

තේමාවට අනුකූලව නාට්‍යෝචිත අවස්ථා ගොඩනැගා ගැනීම	ලකුණු 10
සතර අභිනය භාවිත කරමින් චරිත නිරූපණ කිරීම (පොදුවේ සියළු දෙනාට)	ලකුණු 10
රංග උපක්‍රම භාවිතය හා (වේදිකා) අවකාශ භාවිතය	ලකුණු 10
සාමූහිකත්වය, පූර්ව සැලසුම, සමස්ථ සාර්ථකත්වය	ලකුණු 10
එකතුව	<u>ලකුණු 40</u>

• සැලකිය යුතුයි.

මෙම ප්‍රස්ත පත්‍රයේ I හා II කොටස් සඳහා ඔබ ලබාදෙන පිළිතුරු වෙනුවෙන් ලකුණු 50ක් හිමි වේ. ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණය සඳහා ලකුණු 50ක් හිමි වේ. සියල්ලේ එකතුව 100% වේ.

නම : පන්තිය:..... අංකය :

• ප්‍රශ්න සියල්ලටම පිළිතුරු සපයන්න

01. “ඇටිකිති වුස්
කකුළු වරස්ව

හාවා කල එකල මෙකල

මේ මරණින් බේරුණොතින්”

මෙම කියමන ඇතුළත් ජනකතාව වන්නේ

(1) අනුන්ට කැපු වලේ තමන් වැටීම	(2) නාඩි බැලීම
(3) හිල් බත් දංකුඩ	(4) අහස කඩා වැටීම

02. පරිසරයේ ඇති ස්වාභාවික අවස්ථාවක් ලෙස ‘වැස්ස’ අනුකරණය කර පෙන්වීමේ දී වඩාත් වැදගත් වන්නේ,

- (1) වැස්ස පිළිබඳව හොඳින් නිරීක්ෂණය කිරීම යි.
- (2) පරිසරයේ ඇති ස්වාභාවික දේ පිළිබඳව පත-පොතෙන් කියවා තිබීම යි.
- (3) තව අයෙකු විසින් කරන අනුකරණය හොඳින් අධ්‍යයනය කිරීම යි
- (4) කුඩා අවදියේ වැස්සේ තෙමී තෙමී ගිය අවස්ථා මතක් කිරීම යි.

03. මල්ලියේ ඔහොම නොකරන් අපේ අම්මාට
දෙනෙන් කිරි දුන්නෙන් අපි දෙන්නාට
තියෙන දෙයක් දෙන්නෙන් අපි දෙන්නාට
බුදුන් වදින ලෙස වැදපන් අම්මාට

ඔබ කියවා ඇති මෙම කවිය අයත් වන ජනකතාවේ වැඩිමහල් සොහොයුරා විසින් බාල සොහොයුරාට අවවාදයක් දෙයි. ඊට හේතුවූ කරුණ වන්නේ,

- (1) බාල සොහොයුරා හිතුවක්කාර ලෙස හැසිරීම නිසා ය.
- (2) සොහොයුරා සිය බිරිඳගේ පැත්ත ගෙන අම්මාට දොස් නැගූ නිසා ය.
- (3) සිය සොහොයුරා මවගෙන් වැඩිපුර කෑම ඉල්ලා කරදර කළ නිසා ය.
- (4) සොහොයුරා ගෙදරින් පිටව යන අවස්ථාවේ අම්මාට වැඳ අවසර නොගත් නිසා ය.

04. ජනකතාවේ එන භාෂාව හඳුන්වන්නේ,

(1) මිශ්‍ර වහර ලෙස ය.	(2) හෙළ වහර ලෙස ය.
(3) ව්‍යක්ත වහර ලෙස ය.	(4) ගැමි වහර ලෙස ය.

05. සත්ත්ව වර්ගාවත් අනුකරණය කරමින් ඒවා නිරූපණය කිරීම මගින් සිදුවන්නේ,

- (1) මානව සමාජයට අවමානයක් ලැබීම ය.
- (2) සත්ත්වයින් අනුකරණය කිරීමෙන් අපට ලෙඩ රෝග වැළඳීම ය.
- (3) සත්ත්ව වර්ගා ඇසුරෙන් ජීවිත පරිඥානය පුළුල් කර ගැනීමට හැකි වීම ය.
- (4) සතෙකුට වුව ද තමාගේ ම වර්ගාවක් ඇති නමුත් ඒවා මිනිස් අපට වැදගත් නොවේ.

‘අ’ කොටසට ගැලපෙන පිළිතුර ‘ආ’ කොටසින් තෝරා යා කරන්න.

‘අ’	‘ආ’
06. “ආලෙ බැන්ද මාගේ...”	නාඩි බැලීම
07. “කරගල ගගා එනවා මම...”	ගෙට
08. විජේසිංහ වෙද මුත්තාගේ සාස්තරේ	තේරෙයි
09. පුංචි අපට දෑන්	නොදනිමි ද
10. “බඩගිනි වෙලා මා ගිය කල පුතුගෙ...”	රමය වන්

11 සිට 15 දක්වා ප්‍රශ්න වලට ගැලපෙන පිළිතුර යොදා හිස්තැන් පුරවන්න.

11. ‘නාට්‍ය.....’ වනාහි ‘නාට්‍ය පිටපත’ යන්නට සමාන වචනයකි.
12. යම් වර්තයක බාහිර ලක්ෂණ ඉදිරිපත් කිරීම නමින් හැඳින් වේ.
13. වචනයෙන් හෝ කට හඬින් අදහස් ප්‍රකාශ කිරීම අභිනය නම් වේ.
14. පොතක් කියවන්නා ‘පාඨකයා’ වන්නා සේ ම කතාන්දරයක් අසා සිටින්නා ‘.....’ වේ.
15. හඬ, ස්පර්ශය, සුවඳ, රස ආදී ඉන්ද්‍රිය අපට ඇත.

(වාචික, අනුකරණය, පෙළ, ශ්‍රාවකයා, සංවේදන)

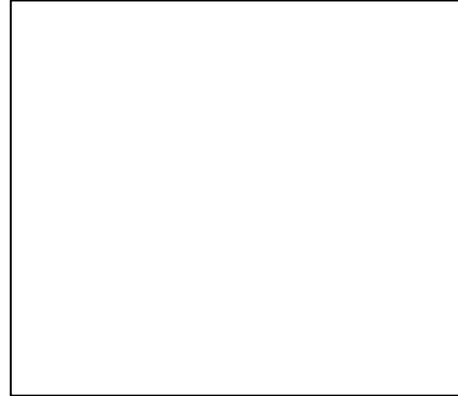
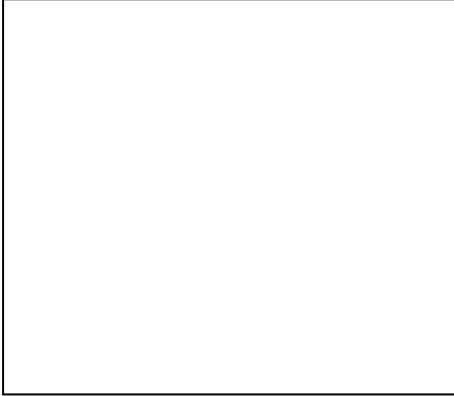
16 සිට 20 දක්වා ප්‍රකාශ හරි නම් (✓) ලකුණ ද වැරදි නම් (X) ලකුණ ද යොදන්න.

- 16 සොහො දහමේ සුන්දරත්වය රස විඳීමෙන් අපගේ ඉගෙනුම අඩාල වේ. (.....)
- 17 ජනකතාවක් මගින් සමාජය - සංස්කෘතියක ලක්ෂණ හඳුනා ගත හැක. (.....)
- 18 සමාජයේ හමුවන පුද්ගල වර්තවල විවිධ භූමිකා ඇත. (.....)
- 19 මනසේ සහ සිරුරේ සම්බන්ධතාව ගොඩනගා ගැනීම අභිතකර ය (.....)
20. ‘ආතුරයා’ යනු රෝගියෙකු හඳුන්වන තවත් නමකි (.....)

II කොටස

- පළමු ප්‍රශ්නය ඇතුළුව ප්‍රශ්න තුනකට පිළිතුරු සපයන්න.
(පළමු ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු ලිවීම අනිවාර්ය වේ. 2 - 4 දක්වා ප්‍රශ්න අතරින් ප්‍රශ්න දෙකක් පමණක් තෝරාගෙන පිළිතුරු සපයන්න).

01.

- (i) මෙම ඡනකතාවේ නම කුමක් ද? (ලකුණු 2)
- (ii) මෙම ඡනකතාව කීමට ඔබ සූදානම් නම්, ඒ සඳහා ඔබ කතාව ගළපා ගන්නා ආකාරය ලියන්න හෝ අඳින්න. (ලකුණු 2)
- (iii) මෙම කතාවේ වර්ත කීයක් පමණ අන්තර්ගත වේ ද? (ලකුණු 2)
- (iv) මෙම ඡනකතාව අන් අයට ඇසෙන්නට කියවන ඔබ හඳුන්වන නම කුමක් ද? (ලකුණු 2)
- (v) මෙම ඡනකතාවේ කුතුහලය ඇති වන අවස්ථා මොනවා ද? (ලකුණු 2)
02. (i) ඔබ දන්නා නාට්‍ය ගීත දෙකක් සඳහන් කරන්න (ලකුණු 2)
- (ii) එම ගීත කුමන නාට්‍යයේ දැයි ඔබ දන්නේ ද? (ඒවා මොනවා ද?) (ලකුණු 4)
- (iii) ඉන් එක ගීතය පද ලියා දක්වන්න. (ලකුණු 4)
03. (i) අභිනය ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් කීය ද? (ලකුණු 2)
- (ii) ඒ මොනවා ද? (ලකුණු 4)
- (iii) ඉන් එක් අභිනයක් තෝරාගෙන විස්තර කරන්න (ලකුණු 4)

04. මෙයින් ඔබ කැමති දෙකකට පමණක් කෙටි සටහන් ලියන්න.

(i) අනුකරණය	(ii) ක්ෂණික නිරූපණ
(iii) භූමිකා නිරූපණය	(iv) මුඛ පරම්පරාවෙන්
(v) රංග ක්‍රීඩා	(ලකුණු 10)